

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Museum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/4 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
60 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Verbunkos.

Budapest, március 23.

(v.) Elkészült az országot; de lesz-e, aki rajta járjon? A nemzet rákényszerítette az államot, hogy nyissa meg a katonatiszti pályát a magyar ifjak számára; ámde elvégzi-e majd a magyar társadalom a feladatnak azt a részét, amely most már órá várakozik. Ezt a nagy kérdést nem mi vetjük fel időtöltésül, hanem felveti a reális élet; sőt nemcsak felveti, hanem sürgősen és határozott tettekben követeli rá a feleletet. A kormány felhívást intéz a magyar ifjakhoz, válaszszerzők életük hivatásul a katonatiszti pályát s jelentkezzenek tömegesen a hadsereg tisztképző-intézetébe. Ami eddig elriasztotta őket eme pályától, a nemzeti törekvéseinkkel szemben legjobb esetben közömbös, legtöbbször pedig nyíltan gyűlölködő militarizmus letört a nemrég lezajlott harc alatt. Be kellett látnia utolsó rugaszkodásainak hiábavalóságát s keserves kudarcaiból azt az okulást merítette, hogy a közös hadsereg csakis egy módon kerülheti el az összeomlás veszedelmét, s ez a mód az, ha szakít az osztrák vaskalaposág hagyományával s intézményeiben és szellemében csakis a közös hadsereggé alakul át, azaz olyanná, amely türi, sőt szívesen látja soraiban a magyar elemnek, szervezetében a magyar állami jellegnek érvényesülését. Az ösdi katonai felfogásnak ez volt a politikai Königrätze. Ezen a harcterén dobta el magát avult fegyverzetét s keresett a futásban menedéket. Hogy többé össze ne szedhesse magát, hogy soha többé fel ne támadhasson az a mult, amely semmibe sem vette állami méltóságunkat s állandóan sértegette nemzeti önértékünket, ez immár rajtunk áll, egészen és egyedül mirajtunk. Mirajtunk

nem mint nemzet, sem mint államon, hanem mint társadalmon.

A nemzet megtette a maga kötelességét: egy szívvel, egy lélekkel követelte a hadsereg szellemének átalakítását s a tisztképzés nemzetivé tételét; harcra buzdította az e vívmányokért sikra szálló ellenzéket, példátlan lelkesedésével lángragyújtotta és szívből kitarásával megedzette a parlamenti kisebbséget. S ugyancsak megtette kötelességét az állam is, midőn felismerte a nemzeti küzdelemben lakó erkölcsi és történelmi igazságot s törvényhozásában szakítva negyedfél-évtizedes multjával azt az új politikai irányt honosította meg, amely az államnak egyik létezésüként teszi a véderőnek a nemzeti szellemmel való egybekapcsolását. Ami ezután meg tennivaló hátramaradt, azt sem a nemzet, sem az állam nem teheti meg, azt már a társadalomnak kell megcselekednie. Állam és nemzet arról gondoskodik, hogy magyar lehessen a hadsereg magyar csapatainak a tisztikara. Ám azt, hogy legyen magyar tisztikar, csakis társadalmi tevékenység útján lehet elérni. Hatalmi szóval, akár törvényszerűen is, a magyar ifjúságot a tisztképző-intézetekbe nem lehet berendelni. Ha lehetne, abban sem volna köszönet. Mert aki kedv nélkül, merő muszájból lép egy pályára, bajosan fog ott elsőrangú értéké fejlődni. S ha ez minden pályára nézve helyes, kétszeresen az a katonai hivatásra nézve, amely értelmi rátermettség dolgában ma már nem követel kevesebbet, de erkölcsi tulajdonságok dolgában bizony jóval többet követel, mint bármely más hivatás. Nemcsak testével végez kemény munkát a hivatásos katonája, hanem lelkeivel is. Azt a példátlan társadalmi állást, amelyet már a tejfeles-szájú ifjunak is biztosít, nem adja ingyen: sok önmegtaga-

dással, a fegyelem ólomsúlyának, néha kegyetlen zsarnokságának mukkanás nélkül való férfias türesével, az önálló gondolkodásnak bizonyos szabványok közé való korlátozásával kell azt megfizetni. Kötéllel verbuvált emberektől alig várható ilyen duktus. Abhoz határozottan a pálya szeretete kívánatik. Már pedig azt, hogy megszeressék a katonai pályát, semmiféle törvényvel nem lehet ifjainkra ráparancsolni. Ez a szeretet is, mint minden egyéb szeretet, a léleknek csak öntételes ajándéka lehet.

Hajlandó lesz-e erre az ajándéka a magyar társadalom? Megvalljuk, bizonyos aggodalommal közeledünk ehhez a kérdéshez. Mert nem sok biztatót tapasztalunk, ha a magyar társadalom lélektanilag ilyen irányban analízáljuk. S ki kell mondanunk azt a talán keserű igazságot, hogy a nemzeti hadseregpolitika terén a kívánt sikert csakis akkor fogjuk elérhetni, ha a társadalmi felfogás e részben legalább is akkora változón megy keresztül, mint amekkorát a most lezajlott küzdelem a katonai felfogásból csikart ki. Mert a valóság az, hogy a társadalom és a hadsereg között eddig kölcsönös volt az idegenkedés. A tisztikar tehetett róla bizonyára, nem mink, de a tény az, hogy mi se szerettük jobban az aranykardbajt, mint az aranykardbajt minket. Ez a társadalom temérdek szellemi proletárt nevel, akik előzőnk a legkülönbözőbb kérésű pályákat. Borzasztó föltségeket termelünk évtizedek óta a honorárius osztály számára; ezek a föltségek ott nyüzsgönek, kenyer után futkosva, kétségbeesett tülekedést végezve, egymás elől elragadva azt az árva falat száraz kenyeret, a társadalmi élet egész területén. Ez az ország egy elhelyezkedni nem tudó, keserves létküzdelmet folytató, több intelligenciának sivar képét mutatja. Az

TÁRCA

Benjámín.

== A Budapesti Napló eredeti tárcája. ==

Írta: Kemény Simon.

Mikor késő éjjel a szmokingját akarta éppen levetni, hirtelen, kábítóan, félelmetesen futott át szíven a fájdalom. Egy pillanattal tartott csak, de talán éppen ezért iszonyúan megfélemlítette Benjámint. Megállt a tükror előtt és nézte volna magát, de a szeméi tüzes karikák lövelltek s arcának, fejének minden parányja lüktetett, izzott a remülételeben hirtelen fellángolt vérértől. Szívarra gyújtott, fűtülmi kezdett, el akarta terelni gondolatait a pillanatig tartó fájdalomtól, de nem birt vele. Az éles hideg fájás eltűnt, de az emléke itt maradt. Ez Benjámint kétségbe ejtette ez az eltűnés. Ez a ravasz, gyáva, hirtelen megugrás. Érezte, hogy ez nem becsületos gyilkos, hanem orv gazember, aki el fogja őt pusztítani ma vagy holnap, — de bizonyosan. És mikor fogvacogva, de lázasan az ágyba szédült, kétségbeesve szította a szívt, nehogy elaludjék. Remélten gondolt arra, hogy holnap reggel holant találhatják az ágyban. Egyik kezét a szívére szorította s figyelte az ütéseit. Valóban nem normálisak ezek a dobbanások. Egyszer nagyon nekiiramodnak, aztán meg közömbösen, mint egy magasabb, s ellenállhatatlan kényszer ereje alatt, csüggedten cammognak. És amint így figyelte magát, iszonyúan felizgatott idegeinek remült zavarában kétszer is kiugrott az ágyból, mindig nagyot kiáltva, amivel öntudatlanul is arról akarta magát meggyőzni, hogy még él. Reggel felé azonban, amikor valahol messze már mozgásolt egy gyárnak a körüli, kimerülten csuklott le a feje és elaludt. Halálosan mély alvással aludt a késő délutánig.

Kábultan, roppant fáradtan ébredt fel. Úgy érezte, mintha kezében, lábában súlyos ólomrudak lennének csont helyett. Gondolatlanul, merev nézéssel bámulta egyideig a falat, aztán hősies elszántsággal kiugrott az ágyból. A szobában jó langyos volt a levegő s mikor metsző hideg vízzel megmosta az arcát, egészen felüdült. Szinte vidáman kapott fel egy nehéz szulvát s gyönyörködött az izmainak feszülésében. De mikor a tükror elé állt, hogy megfésülje a haját, és rábámult onnan a fáradt, szenvedő, petyhüdt képe, akkor elkomorult és eszébe jutott az éjszakai rém. Sokáig állt, mereven a tükrorbe bámulva. Egészen belelélt a most ebbe a kegyetlen nézésbe, amelylyel úgy tekintette azt az arcot, mint egy régen halott ember fotográfiáját vagy halottában kísértő ábrázatát. Sőt annyira ment, hogy száját elitáta, szemét félig lehunyva igyekezett eltálatni arcának halála utáni kifejezését.

Am az utóira lépve, nyoma sem volt már győtrő képzelődéseinek. Fűtyölve sétált és este is igen jól mulatott az orfeumban. Reggel felé, mint rendesen, gyanulatosan nyitott szobájába. De annál a mozdulatnál, amelylyel kabátját akarta levetni, hirtelen elébe toppant a tegnapi rejtelmese érzés, újra érezni vélte azt a pillanatnyi hideg fájdalmat s minden elülről kezdődött újra. Így ismétlődött ez két hétig minden nap. És Benjámín hideg, egyedülvaló, de eddig nyugodt életébe meghozta a szenvedést. Eddigi önzős és fukar élete immár népes lett győtrődésekben s a sora, talán azért, mert sosem voltak barátai, akik szívéhez közel állottak volna, tele plántálta szívét halálós sejtésekkel, győtrő gondolatokkal. Ezek az érzések kegyetlen maróhadként minden nyugodtabb pillanatra rácsaptak s kényszerítették egy bizonyos lelkiéletre, magabamerülésekre, elborulásokra, csupa olyan érzésre és olyan gondolatra, amit eddig nem ismert. Az eddigi élete hideg és számitó pillanatok sorozata volt. Beteges rettegés a szegény-égtől, amitől pedig nagyon messze állott, mert Benjámín gazdag volt. Vagyonát az

apja kuporgatta össze élelmes vállalkozások kamataiból. Az öreg is fukar volt, de a haszon reménye sokszor majdnem vakmerővé tette. Benjámín csak az első tulajdonságot örökölte apjától, de benne ez számtalanszor megsokszorozódott. Ő már nem mert kockáztatni egy krajcárt száz forintért sem. Megelégedett a töké kisebb, de feltétlen biztos kamataival. Barátja soha nem volt, mert félt, hogy pénzét kérnek tőle. Kis kocsmákban étkezett, s ha lehetett, letagadta a kenyeret a fizetésnél.

Igy történt aztán, hogy most, harmincöt éves korában, egy biztosan halálos baj tudatával egyedül állott a világon. De most már gyakran voltak pillanatai, amelyekben szomorúan, majdnem kétségbeesetten megbánt mindent. A biztos halál rettentő közelsége, a test önkéntelen bucsuzkodása, ez a csökönyös állati érzés sokszor ellágyította. Ezeket a pillanatok iszonyú remélt előzte meg mindig és kétségbeesett düh, hogy kénytelen magában hordani, nevelni, erőseitni valamit, ami egy pillanathoz csak elképja a szívét és megállítja, mint egy óramutatót. Ezeknek az érzéseknek a halója terült rá az agyára, amiben a régi hideg gondolatai mindig belebottlottak. És egy korai délutánon, míg ült egy nagy székesben s hallgatta a szálló pillanatok zsongását, azon vette magát észre, hogy megrikatta egy szomorú tót nóta, amelyet valamelyik család énekel a harmadik emeleten.

Az arcát átvaltozott, kissé megnyúlt, brutális pirosasát finom sápadt árnyalattal vonta át, ajka megnyúlt, vékonyabb lett s bajusza szinte nemes gyöngödséggel, mint egy szomorufűz ág, hajolt ajkaira. Mintegy a halál nagy csodájában, akcióit nem ismerő nyugalmában átselemült test, úgy fektűt délutánokint a nagy karaván, betegségeknek búvá szuggesztiójában, amely most már nyugodt, türelmes bölcsesétté vált lelkében. Ez a megzakítás nem ismerő feszültség idegrendszert — mely heroikus volt még nemrég — öt generációnak is becsületére való csodba vitte,

állás-hajhászok, a protekciókergetők társadalmává süllyedtünk, amelyben megrokkant a férfiúi önérték, a vetélkedés lojalitása és — hadd tegyük meg a legfájdalmasabb vallomást — még az erkölcsi tartalom is. És ez az intézőtalan nagy proletársereg kerülve kerülte eddig a katonatiszti pályát, ahol pedig a polgári állásoknál jobb kezdőfizetés, rendszerebb előmenetel és fényesebb társadalmi helyzet várt rá. Hogy eddig elkerülte, teljesen érthető. Hiszen ha boldogulni akartak volna ifjaink, le kellett volna mondaniok anyanyelvükről, nemzeti érzelmeikről, magyar büszkeségükről, mert az effélék számára jogos helyet, sőt tühetőt türezt sem találtak az osztrák tisztikarban. De most fordulat állott be. A katonai felfogás azt hirdeti, hogy szívesen fogadja be a magyar ifjakat magyar nyelvestül, nemzeti érzelmestül és magyar büszkeségestül. Keresves dolog volna, ha a magyar társadalom nem tenné próbára a katonai szellemet, vajjon csakugyan őszintén hirdeti-e a fitogtatott megterest. Félő, hogy a multa névze jogosult társadalmi idegenkedés nem fog máról holnapra megszűnni. Talán nagyon is a vérebé ment ifjuságunknak a katonai pálya ellen való antipátia. Talán nagyon is hozzáalkalmazkodott a civil foglalkozások tágabb szabadságához és nagyobb kényelméhez. És talán inkább koplal polgári kábatában, semmint jólaknék waffenrockban. S ha azt mondjuk, hogy talán, akkor inkább azt gondoljuk, hogy valószínűleg. Egy társadalom lelkivilága nehezen és lassan alakul át. Vannak rögzített hajlandóságai és konok idegenkedései, amikhez akkor is szokott ragaszkodni, amikor a változott viszonyok változott érzelmeiket javallnának.

Most kell hát a magyar társadalomnak a maga politikai érettséget bebizonyítani. Itt a történelmi pillanat, amelyet elszalasztani nem szabad, s amely gyors eltökélést és rendszeres munkát parancsol. A magyar szülők vegyék elé bölcs megfontolásukat s hazafiai belátásukat. Midőn pályát választanak gyermekük számára, lássák meg a nyílt pályát, amely a hadsereg szervezetébe vezet. Ne szaporítsák a polgári világ értelmi proletárságát, hanem küldjék a gyermeküket a tiszképző-intézetekbe, ahol biztos kenyér és szép jövő kecsegtet s ahol immár nem kell megtagadniok sem nyelvüket, sem nemzeti érzelmeiket. Gondolja meg a magyar társadalom, hogy a megnyílt pálya elhanyagolása mekkora kudarca

volna nemzetünknek s e kudarcot a kárörömmel milyen diadalordításával köszöntené! lesben álló ellenségeink. A hadsereg megnyitotta sorompóit a magyar ifjuság előtt. Ha hiába nyitotta meg, akkor lebecsülte ismét, de akkor aztán be is falazza. És akkor soha többé még csak felpanaszolniunk sem lehet, hogy idegen hozzánk az a hadsereg, mert a fejünkhöz vághatnak a feleletet, hogy hatalmunkba kerithettük volna, ha elég erős lett volna bennünk a nemzeti áldozatkészség és a nemzeti lelkiismeret.

BELFÖLD

As új magyar bitoros. Bécsből táviratozzák, hogy odaérkezett római jelentés szerint a legközelebbi konzisztóriumot június előtt nem fogják megtartani. Jól értesült körökben beszélnek, hogy a konzisztóriumban két külföldi püspököt fognak bitorossá kreálni és ha e részben a szentszékhez megkeresés fog érkezni a magyar kormánytól, akkor az egyik választandó bíróknak magyar lesz, még pedig minden valószínűség szerint Samassa József egri érsek.

A honvédelmi miniszter tájékoztatója. Nyíri Sándor honvédelmi miniszter a közöhadsseregebeli katonai akadémiákba való belépéshez tájékoztató broszúrát adott ki, melyet a honvédelmi minisztérium segédhivatali főigazgatójánál díjtalanul kaphat meg bárki. A tájékoztatóval együtt a miniszter fölhívást intéz a magyar ifjusághoz, mely így szól:

Mindavajonk hű óhajai, hogy a magyar katonák magyar tisztek által képezessenek ki s azok által vezetésnek a baréba. E hű óhajais most teljesülnek mert a közös hadsereg nevelőintézetében magyarhonos ifjaknak annyi hely van biztosítva, amennyi a magyar csapatoknak magyar tisztekkel való ellátására szükséges; s nagyszámú magyar állami alapítványi helyek pedig a szegényebb sorú ifjak számára is megnyitják a katonai intézeteket. De hogy tényleg meglegyen a kelő számú magyar tiszta s közös hadseregben, ahhoz a társadalomnak s különösen a magyar ifjuságnak támogatása is szükséges. Hozzátok fordulok tehát, magyar ifjak, lépjétek rá e tágas útra, melyet számotokra építettünk, hogy a közös hadsereg tisztikarába bejuthassatok, foglaljátok el a számotokra fenntartott helyeket, vigyék be a hadseregbe magyar hazafiságotokat — nem ellenzi azt senki — egyesítsétek azt a magyar nemzet hagyományos királyi és dinasztikuságával s legyetek szeretet hazáknak és a monarchiának erős védői s koronás királyunk hű katonái.

A tájékoztató s fölhívás után ismerteti a katonai akadémiákat, a bécsi helyi akadémiát, a módíngi műszaki akadémiát és a fumei tengerészeti akadémiát. Az akadémiákon vannak kinostári, alapítványi és fizetéses helyek. Az alapítványi helyek háromfélék

egyik parányunkból kilobban az élet, sőt az élet célja tán semmi egyéb, mint figyelése e kilobbanásoknak, a pillanatnyi elváltozások megállapítása, hogy az így összerakódó tudás egykoron bevilágítson a nagyszerű emberi test titkaiba. És ő, ugy vélte, ismeri már-már e fenséges titkok. Hiszen oly csodás és oly világos volt rajta egy telvének a változása, oly határtalan nagy elöntéseket teremtett ez a parányok munkája, hogy szédítően tágas területeket velt e pillanatban belátni s lelki vulkánikus alakulást ismerni és megérteni. Az előbbi lélektelen és a mostani tulfinomult állapot óriási ellentéte lesújtó nagyságával mintha megnyitotta volna a bölcseségné lelke mélyén szunnyadó forrásait. A furcsa gondolatok egész tengere vette körül immár, amelyen búszko hajóként repültek az ő különös rendszerei. Ebbe a kábulatba belevetett az élet minden szépsége. A napok ezerváltozati bája és gyönyöre. A nagy művészetek fensége és a pillanat gyönyöreit szomjazó vágy, mind eikerülte őt. Egy rögeszmét dédelgetett, ami épp oly beteg volt mint a szíve, amely igen furcsa ütemekkel szolgált már az élet. Benjámin halála előtt két héttel már a szentek fényét sejtette feje körül és szemében.

— Minden a helilért van — mondogatta, de e sóhajokból hiányzott a helyzett művészetének megérzése. Csak a sors akaratában való feltétlen megadás henyessége kongott benne.

Es sorsában való e rennye megnyugvás egy mély és minden eddiginél teljesebb pillanatban mosolygva gondolt a szerelemre, amikor fölötté egy émeleten Chopin-dalokat játszott valaki tétován és álmatagon, míg megcsukló, szakadozó hangon beleénekel néha a dalba. Mintha valakinek a csókos ajka szífta volna ki belőle az érzést, mielőtt még beleénekelte, beleágyad a kották harmóniájába. Mosolygott esendően és jobbközé mutatójával egy szívet rajzolt a levegőbe.

és pedig magyar állami, magyar királyi pénzügyorségi és magán alapítványi helyek. Alapítványi helyekre pályázhatnak mindazok, akik a magyar korona országában honosok, megfelelnek az évenként kibocsátandó pályázati hirdetmény feltételeinek s akiknek atyja magát a magyar korona országai érdekében bármely irányban költöztette. A tájékoztató ezután a fizetéses helyeket ismerteti, majd a belépési feltételeiről szól. E szerint a Teréziai és műszaki akadémiában való felvételt általános feltételei: magyar vagy osztrák állampolgárság, testi alkalmasság, valamely teljes középiskola bevégezése, kifogástalan erkölcsi viselkedés, a már betöltött 17-dik, de még tal nem haladott 20-dik életév és a tandíjfizetési kötelezettség elvállalása. A felvételi vizsgálatok szeptember 16—23-iká között tartanak s tárgyai a következők: német nyelv, földrajz, történelem, számtan, mértan, természettan, vegytan, francia nyelv. A német nyelvre névze a tájékoztató ezeket mondja: a szóbeli vizsga a német nyelvből, a próza és költészet remekét, a német irodalomtörténet főidézeit, a XIX. század legkiválóbb osztrák íróinak ismeretét. Az írásbeli vizsgára megkívánatik: írás tolibbmondás után s valamely adott témának előre meghatározott irányban való kidolgozása.

As olasz szerződés. Bécsből táviratozzák nekünk, hogy *Miraglia* szenátor az olasz kormány küldöttéként Bécsbe érkezett és előrelátólag megbeszéli majd a külügyminisztériumban az osztrák-magyar-olasz kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások időpontját. Kétségtelen, hogy e tárgyalásokon a végleges kereskedelmi szerződésről és főképpen az olasz bor- és délygyümölcsvesm kérdéséről is szó fog esni. Ami a tárgyalások idejét illeti, erre névze az lesz döntő, hogy mikor indulnak meg a német kereskedelmi szerződés tárgyalásai, mert Olaszországgal csak később fognak tárgyalni. Ami a borvámot illeti, bevárják Olaszország javaslatát, miután a megállapodás szándéka a Rómában javasolt eszközökkel nem éretett el, mert nem tudták találni oly formulát, amely egyrészt a legtöbb kedvezmény szempontjából és másrészt Ausztria és Magyarország bormerleisé szempontjából mind a két felet kielégítette volna. A római tárgyalások óta azonban mind a két fél szüntelenül foglalkozott az olasz borvám kérdésével. Talán *Miraglia* szenátor új javaslatot hozott magával, vagy legalább érintkezésbe fog lépni a bécsi körökkel egy új javaslat alapelvi felől. *Miraglia* szenátor déloaszországi politikus, ahol a leghesebben agtának a mellett, hogy az olasz bor a korábbi kedvezményben részesüljön.

A törzsdöntvény reformja. A Pol. Ért. jelenti: Dr. Neumann Armin udvari tanácsos, akit tudvalevőleg az azzal bízta meg, hogy a törzsdöntvények alapján szolgálo törvényjavaslatot dolgozza ki, az anyaggyűjtés munkájával annyira haladt, hogy azt az ünnepek utáni időben befejezheti. Tekintettel a nyári időre s egyéb más sürős ügyekre, valószínű, hogy csak az ősszel fog összeülni a törzsdöntvény, amely időre természetesen már készen lesz az alapul szolgáló törvényjavaslat.

A szabadelvűpárt szervezkedése. A biharmegyei szabadelvűpárt, Szunyogh Szabolcs elnöke alatt tegnap tartotta *Berettyó-Ujfaluban* szervezkedő gyűlését. Az elnöknek lelkes élénközzel fogadott szép megnyitója után a kerületi szervezet elnökevé egyhangulag Csapó Dezsőt, jegyzővé dr. Reiner Albertet választották meg. A tisztikar megválasztása után Hegyesi Márton tartott beszédet, mire Szunyogh Szabolcs zárószavai után a gyűlés véget ért. Délben később volt, melyen számos feleköszöntőben élítették a miniszterelnököt.

KÜLFÖLD

As új bécsi nuncius. Bécsből jelentik, hogy az új nunciusnak, *Granito Pignatelli di Belmonte*nak bemutatkozása királyunknál nagyon barátságosan folyt le. A király husz percig maradt egyedül a nunciusal és csak aztán mutatták be neki kíséretét. A nuncius megbízólevelén kívül a pápának egy magánlevelet is átadta a királynak, azonkívül még egy levelet, amelyet *Merry de Val* államtitkár intézett a felsőházhoz. A király a kihallgatás alatt meglepődését fejezte ki, hogy a pápa a bécsi udvarhoz egy neki annyira tetsző személyiséget nevezett ki, mint monsignore Belmonte. Az új nunciusról azt mondják, hogy a legelőkelőbb formákat nem közhésséges erőlylyel egyesíti, aminthogy a nyulának, magastermetű físpap külső megjelenése is erős akaratot juttat kifejezésre. Az új nuncius fiatalabb, mint elődjei közül akár Agliardi, akár Talliani voltak akkor, amikor elfoglalták bécsi állásukat, és amint beszél, hatá-

Oly finom, oly betegesen érzékeny lett, hogy szinte a kezeféjével látott.

Babonás hiedelmeket nevelt a lelke s esténként a csónddal folytatott vitákat. Az emberek között egy mártír tisztaságával s önkéntelen felsőbbégi érzetével járkált. Megmosolyogta törekvéseiket, lázas munkálkodásukat cőtalan fontoskodásnak találta. Nem tudott elég objektív lenni ahhoz, hogy belássa azt, hogy ő egy halálisan beteg ember, akinek minden mindegy immár, ő az embereket tartotta ostobának s a napszámost, aki dőlten szemkidüldözve faba a szalonnát és fekete kenyeret, oktatlan igazságtalansággal megvetette. Lassanként ki is vonta személyét az emberekhöz való tartozáság minden vonatkozásából. Már csak a temetőbe járkált és igen sokszor meglepte egy nagy sóvárgás a halál után, amelynek rejtelme annyira érdekelte. Nem hitte sem a tulvilágot, sem a föltétlen megsemmisülést. De mindkettőbe belenyugodott és éppen oly jól meg volt elégedve azzal az eshetőséggel, hogy az eliziumi mezőkön sétáljon egykor, mint azzal, hogy testének egy százmilliomodrésznyi parányja egy buzaszem végtelenül apró részeit képezo. Akkor aztán gondolatának minden formája boldogdaga tette volna már, csak a reá minden vonatkozásában türehtelenül brutális jelen szünjék meg végre. S a régi borzasztó rettegések, melyek a halál gondolatára viherztek lelkeiben, most az életbenmaradás lehetőségére támadtak fel benne. És bár igen jól tudta, hogy mily egyszerűen és könnyen oldjuk meg oly sokan ezt a problémát, ő soha egy perig sem gondolt erre. Oly nagyoknak és fenségesnek tartotta a természet e jogát, hogy nem mert volna beleavatkozni semmi körülmények között és soha.

Az átménetek fejlődése szent volt előtte s gyarló emberi elmének oly misztikus; hogy mert volna tehát ő pontot tenni oda, ahová a természet talán csak vesszőt szánt meg?

Meg kell várni, — gondolta — míg mind-

rozott békés misszió vár rá, ami már legközelebb, az olasz érsekiség betöltésénél ki fog derülni. Annyi bizonyos, hogy az új érseket nem az olasz káptalan fogja választani, hanem az osztrák kormány teszi meg előterjesztését és a Vatikán részéről e tekintetben a legnagyobb előékenységre számíthat.

Bourgeois a kormány mellett. A francia képviselőház folyosóján arról volt szó, hogy azok a képviselők, akik a Combes-minisztériumnak Pelletan tengerészetiügyi miniszter támadásával nehézségeket okoztak, *Bourgeois* volt kamara-előnkre hivatkozott, aki gyengélkedése miatt több hónapig távol volt a kamarától. A radikálisok főorgánuma *Bourgeois* következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nagyon csodálkozom, hogy a Combes-minisztérium elleni rám hivatkozott, midőn az egyiküknek egyenesen kijelenttem, hogy nem vagyok sem segédkezőm nekik, hanem, hogy magatartásukat megrovandónak tartom. Sőt azokat, akikkel személyes érintkezésben állok, igyekeztem a köztársaságra nézve és rájuk is hátrányos magatartástól elteríteni és csak sajnálhatom, hogy tanácsomra nem hallgattak. Én valószággal szerencsétlenségnek tartanám a köztársaságra nézve, ha a kabinet e pillanatban rövid idővel a községi választások előtt megbukna. Ami Pelletant illeti, az iránta való rokonszémem azon mértékben növekedik, amilyenben az iránta való támadások. Meg vagyok győződve, hogy a köztársasági többség teljesítő kötelességét és ismertetési kötelességét.

Vilmos császár és az olasz király. A németek tetterős császára már elhagyta a nápolyi szép öblöt és *Viktor Emánuel* király a következő telegrammot intézte hozzá:

Teljes szívvel köszönöm szíves látogatásodat és még egyszer meg kell mondanom, hogy mennyire örültem viszontlátásodon. A kamara elnöke azt táviratozza nekem, hogy a kamara egyhangúlag azt a határozatot fogadta el, hogy kifejezett az a német nemzet bátor uralkodója iránt adott tiszteltetésnek és bámulata érzelmének. Ezen érzelmeket ösztöve, sietek néked azt nagy megelégedéssel tudomásodra hozni.

Vilmos császár a következő távirattal válaszolt:
Épp most kaptam meg szíves táviratodat, melyet nagyon köszönök. A veled töltött órák, sajnos, rövidnek voltak, de azokat mégis mindig megörzöm emlékezetemben. A képviselőkamara rám nézve oly hűzelgő határozatának híre, amelyre velem közölsz, nagy megelégedéssel tölti el. Teljesen átéreztem annak nagy értékét és mindenképpen nemzetünk érdekében örülök annak. Az olasz nép képviselői helyesen méltányolták ama barátság és rokonszém ösztönzését, mely engem és a német népet Olaszország iránt eltöltő fogadélagosabb készszorításomat.

Az orosz-japán háború.

Budapest, március 28.

Japán forrásból még nem érkeztek táviratok a port-arthuri legújabb támadásról, de az orosz hírszolgálat sem hagy fenn kétséget az iránt, hogy a japánok legújabb támadásukkal sem értek célt. Figyelemreméltó, hogy a tegnapi támadás terelt ugyanaz volt, mint az a kísérlet, amelyet azelőtt egy hónappal február 24-ére virradó éjjel vertek vissza az oroszok. Akkor is éjjel 2 óráig négy gyújtóhajó elsüllyesztésével akarták a japánok elzárni a port-arthuri belső kikötőt, de míg akkor a Retvizán ágyú beszüntetett a japánok kísérletét, a tegnapi támadásnál a belső kikötőből kiindult orosz torpedónaszádok tették ártalmatlanná a gyújtóhajókat. Az a hely, ahol a hajók elsüllyedtek, körülbelül ugyanaz, ahol az első négy gyújtóhajó elsüllyedt. Ugy látszik, hogy ezáltal a japánok vesztesége nagyobb, legalább az orosz hivatalos táviratok azt jelentik, hogy csak az egyik gyújtóhajó legénysége tudott megmenekülni. Hogy a tengeri csata véres volt, kitűnik a veszteségekről szóló jelentésből, amelyeket a *Sziny* torpedóromboló szenvedett. A japánok, talán nem számítva az orosz akció gyorsaságára, csakhamar visszavonultak és egészen eltűntek a szemhatárról, amikor *Makarov* tengernagy, most már támadólag fellépve, előbb ment. Minden arra vall, hogy Togo tengernagy taktikája kudarcot vallott, mert a port-arthuri hajóraj íme aktív részt vehet a háborúban, sőt *Makarov*, amint azt ő maga jelentette, kémszemlélt is végzett a szomszédos szigetek körül. Pétervártól már abban is biznak, hogy *Makarov* komolyan meg fogja zavarni a japánok csapatzállításait. Attól természetesen *Makarov* is óvakodni fog, hogy az ellenséges flottával döntő harcra szálljon.

A port-arthuri támadás.

Pétervár, március 28.

Makarov altengernagynak a cárhoz intézett távirata következő:

Álázatosan jelentem, hogy az ellenség visszavonult, miért is én a hajóhaddal visszatértem a kikötőbe. A *Sziny* torpedónaszád az éjjeli gépezetén ellenséges gránát által történt megsérülése folytán zátonyra jutott, de ismét szabaddá tették és hálá a legénység fáradozásának, a kikötőbe került. *Krimicki* parancsnok karján könnyen megsérült, de helyét nem hagyta el. Az ellenséges gyújtóhajók pokolgépeket találtak, melynek dróthuzalait önkéntes csapatbeliek elvették. *Kedrov* és *Asaniew* hadnagyok, valamint *Pilsónszki* hadapród a gőzösek egyikére mentek rendeltetremre és elvették a villamosvezeték soronyokat, elejét véve a tűznek, melylyel az ellenség megvilágította volna a kikötőnek bejáratát. Reggel uszókánál találtak, melyet ugyancsak ártalmatlanná tettünk. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyújtóhajókat alkalmazott gőzösek nem voltak régi hajók, hanem 2000 tonnásak voltak és kis kaliberű ágyukkal voltak felfegyverezve, melyeket az ütegeknél szoktak alkalmazni a tűz erősítésére. A gőzösek egy részét parti szolgálatra fogom alkalmazni.

London, március 28.

A *Times* egyik tudósítója, aki külön hajón cirkál Port-Arthur körül és hajójáról dróttalan táviratokat küld Vejrhávjába, a következőket táviratozza lapjának:

Szombaton reggel az orosz flotta, amely öt csatahajóból és cirkálóhajóból állott, északi irányban Port-Arthurtól harminc mérföldnyire tűnt föl a tengeren. A hadihajók kifejezett vonalban vitorláztak Port-Arthur felé, míg a jobboldali támadások kettő szárnyát torpedóüldözők oltalmazták. Ebből a kirándulásból az tűnik ki, hogy az orosz hajók kettőnek kivételével, teljesen harcoképesek s úgy látszik, hogy a fővonulásnak a Pecsli-öböl kikémlése volt a célja. A *Times* tudósítója ezután elindult Talienvan irányában, remélve, hogy a japán flottával találkozni fog s hogy szemtanú lesz egy nagy tengeri ütközetnek. A tudósító gőzöse egész éjjel Port-Arthurtól hetvenhat mérföldnyire keletre a sik tengeren maradt s onnan látta, hogy a port-arthuri erősségek reflektorai a tengeret megvilágították, de semmi olyas zajt nem hallott, amelyből ágyúzásra lehetett volna következtetni. A japánok ennek ellenére az éj folyamán bombázták Port-Arthurt, mert a tudósító vasárnap reggel látta a japán flottát, amely a torpedó-flottával együtt két hadosztályban Port-Arthurtól kelet felé vitorlázott. A tenger nyugodt volt és a hadihajók gyönyörű látványt nyújtottak. Az újságíró hajója bántódás nélkül haladt el mellettük és messzelátójával konstátálta, hogy a japán hajóknak semmi bajuk sem volt. Mind a két hadosztály rendben vonult el, mind a két szárnyán torpedónaszádok és torpedóüldözők haladtak. A japánok nagy hasznát veszik annak, hogy közénük majdnem egészen füsttlen, míg az oroszok japán kőszetnek használnak, amelynek füstje a tengeren husz mérföldnyire látható. A tudósító azt hiszi, hogy nem sokára nagy tengeri ütközet lesz.

A *Daily Chronicle* azt írja, hogy a japánok legutóbbi támadásukkal teljesen kudarcot vallottak és hogy *Makarov* tengernagy már most könnyen megakadályozhatja további partraszállásukat Koreában. A *Daily Mail* azt írja, hogy a japán flotta nem teljesítette azokat a reményeket, amelyeket hozzá fűztek.

A legutóbbi japán támadásról eddig csak pétervári hivatalos jelentések érkeztek, amelyekből az összes lapok azt konstátálják, hogy a japánok kudarcot vallottak azzal a kísérletükkel, hogy a port-arthuri kikötő bejáratát elzárják, sőt örülhetnek a japán torpedóhajók, hogy ép bőrrel meg tudták menekülni az oroszok elől.

Japán és kínai készülődések.

London, március 28.

Tokióból jelentik: A japánok *Ancsu* mellett tizenhárom erődöt építenek; hét ilyen erőd már elkészült. Az oroszok *Vicsu* környékén a folyó mindkét oldalán megerősítik állásaikat.

Páris, március 28.

A *Matinnak* azt jelentik *Karbinból*, hogy a háború voltaképpen csak decemberben fog elkezdődni, mert a nyári hónapokban a nagy esőzés minden hadműveletet lehetetlenné tesz. — Ma kínai tábornok, bár Pekingből ellenkező parancsot kapott, csapatával előrenyomul az északi határra. Azt hiszik, hogy az oroszok csapatokat indítanak Ma tábornok ellen. — A *Matinnak* jelentik Tokióból, hogy a japán parlament ülésén a tengerészeti kormány kijelentette, hogy a háború kitörése óta egyetlen japán hajó sem vált harcoképtelenné.

London, március 28.

A japánok kínaiakat toboroznak hadseregükbe és husz tael hónapi zsoldot fizetnek nekik. A kínaiak nagy számban jelentkeznek.

Niucsvang ostromállapotban.

Niucsvang, március 28.

A konzuloknak és külföldieknek tegnap este tudomására juttatták *Alexejev* tengernagy rendeletét, amely szerint *Niucsvang* ostromállapotban van és hogy kivétel nélkül alá vannak vetve a különintézkedéseknek, továbbá hogy a hadiosempészet — beleértve a bab, egyéb élelmiszerek és babpogácsa kivételét — tilos ha a rakomány értékének megfelelő összeget nem teszik le az iránt való biztosítékul, hogy a rakományt semleges kikötőből Japánba vagy Koreába nem szállítják. Ezáltal *Niucsvang* kereskedelmét megakasztják. Ő gőzösi, mely a kikötőn kívül megérkezett, valamint számos hajó, melyek ideérkeznek, nem vehették fel rakományukat. A konzulok kormányaikhoz táviratoztak utasításért.

Kuropatkin előnyomulása.

Pétervár, március 28.

Kuropatkin tábornok tegnap este Mukdenből *Liaojangba* utazott.

A menekülők.

Konstantinápoly, március 23.

Holnap vonul erre a *Nikolas* nevű orosz kereskedelmi gőzös a *Korejec* és *Varjuk* nevű hadihajók megebesült tiszteivel és legénységével, holnapután pedig a *Malaga* nevű gőzös nevezett hajók többi legénységével. *Szinovjev* nagykövet elműksége alatt álló segélybizottság üdvözlö az érkezőket és megajándékozta őket. Hasonló intézkedés történik török részről is.

Idegen tisztek.

Páris, március 28.

Marchand ezredes engedelmet kapott a cártól arra, hogy *Kuropatkin* tábornok vezérkarában az orosz hadsereg hadműveleteit szemlélje. *Marchand* a francia kormánytól nem kapott hivatalos megbízást erre az utazásra.

Bécs, március 28.

Fyans Ervin hatodik dragonos-ezredbeli főhadnagy március 24-én Tokióba érkezett, ahol Dáni Bala vezérkari százados, katonai attasé várta. Mindketten legközelebb elutaznak a harotérre. A japán hadsereghez vezényelt német tisztek csak három hét múlva érkeznek Tokióba.

Ito márki küldetése.

Szöul, március 28.

Ito márki ma utazott el innen. Látogatásának az volt az eredménye, hogy a koreaiakat megnyugtatta és megkezdte a japán befolyásnak az ország igazgatására való terjesztését. Ito állandóan a mellett volt, hogy a hadsereget ne szaporítsák, és azt tanácsolta, hogy a reorganizációkat fokozatosan hajtsák végre. Javaslatát kétségkívül elfogadják, mert Korea Ito látogatását egy küldöttség kiküldetésével akarja viszonozni, amelynek tagjai még nincsenek meghatározva.

HIREK

Kép a fegyházból.

Megint kijött valaki a fegyházból s szép dolgokat mesél ennek a köz-ellenszenyűnek örvendő intézménynek a belétéről. *Mattiasch-Keglevich* Géza a hirhozó, akinek négy évig volt alkalmja a társadalom által nyújtott bűnhődés keménységéről meggyőződnie. Valami újabb, még eddig nem hallott szörnyűségről nem beszél: a régi nótát dala. A rendszerből következő, az egyszerű mosdás se volt ebben a derék fegyházból mindennapi eset, a felhőnmű-váltás műveletét pedig valószínűleg csak a király születésnapján végezték az ő felsége nevében idekerült szerencsétlenek.

Nem mint újság, mint megnyilatkozás hat a volt főhadnagy eme közlése, hanem mint megerősítése, újból való felidézése annak a régi köztudatnak, hogy a fegyházból kutyául bálnak az emberrel. Hiába fejlődik humanizmus, hiába hódít az egészségügy kiut az életben, a bűnhődés tanyájának szürke falai mögött még mindig nem ember az ember. Itt is van fejlődés, igaz, de ennek tempója lassabb, mint az életbeli. A régi kazamaták-

hoz képest talán tűrhető a mai fegyház, az emberi méltóság mai fogalmához képest azonban nem.

De hát mért nem tart lépést a korrallal a fegyház, mért nem válik a kényszermunka rideg, komor, de egészséges tanfolyává? Hisz nincs ember, aki be ne látna, hogy egy ilyen kin-tanyán való tartózkodás felér egy lassu kivégzéssel, aki tehát idekerül, tulajdonképpen fegyház általi halálra ítéltetett. Egész irodalma van már a modern fegyházjavítás problémájának s az újságírók özöne ront neki a társadalmi megtorlás barbár formáinak, valahányszor egyik áldozatjuk révén hír hallzik a sötét világ belétele felől. S mégis: a huszadik században olyan fegyházaink is vannak, melyek — hogy ne mondják sokat — a tizenhetedikbe valók!

S ez egyelőre nem is lesz másképpen! Az egészségügyi és fegyházi intézkörök legnagyobb jóakarata és lángoló nagylelkűsége mellett sem lehet másképpen, amíg a mai vagyon-eloszlás és gazdasági rend természete embert, milliót és milliót, oly elkisztoráló szívinvonalon enged szenvedni, mely szintén az emberi méltóságon alul van. A fegyháznak, mai felfogás szerint, büntetnie kell s épp ezért nem szabad neki a beléje kerülőnek előbbi életmódjánál magasabbrendűt nyújtania. Az európai, ugynevezett kultur-emberiségnek legalsóbb rétegei szabadlábban élve is hónapokig nem tűrődnek, hetekig nem esznek tisztességes táplálékot s egész télen át a legbűzösebb levegőben tartózkodnak. A fegyházlakosság pedig nagyobbára ezekből a rétegekből rekrutálódik. Ha tehát a külvárosi földalatti lakásokban patkányéletet élő csirkefogó egy szeilős, világos, rendes táplálkozással és testápolással lehetővé tevő intézetet üdvözölhet a fegyházban, érthető, hogy nem nagyon irtózik azoktól a cselekedetektől, melyek ide juttatják. Az a gondolat, hogy a szabadságvesztés maga elegendő a fegyház elremitő és riasztó hatásának intenzívitásához, nagy tévedés. Az igazi, abszolút szabadság mégis csak az álmok világában van, amint ezt Schiller is ecseteli, a viszonylagos szabadság pedig viszonylagos szabadságvesztés is, amint-hogy mindenki a polgári életben is jórészt fogoly. Az alacsonyrendű ember pedig, akit a mindennapi munka ugysí rabigában tart, legkevésbé ismeri a szabadságérzés gyönyörét, az ettől való megfosztottság tehát, mely a fegyházban reá vár, nem riasztja vissza túlságosan a büntől.

Mindezekből az következtetés vonható le, hogy a mai társadalmi rend mellett a humánus és higienikus fegyház nem teljesítené feladatát. Hogy aztán van-e egyáltalában fegyházra, büntetésre, megtorlásra szükség, ez más kérdés. A fegyháznak legalább olyan embertelen, gyötrelmes életet kell lakásnak nyújtania, mint a legalsóbbrendű embereké. Hogy pedig vannak még mindig foglalkozástervező gyerekek, akik szívesen laknak ezekben az állami intézetekben, az azt bizonyítja, hogy a mai fegyház talán nem is követi tökéletesen ezt az alapelveit, azaz még mindig egy kicsit humánusabb, higienikusabb, mint amilyennek lennie kellene.

Epp ezért valójában nem magának a fegyháznak szörnyűségei azok a rémes életképek, melyeket egy-egy kiszabadult bennlakótól hallunk, hanem az egész társadalmi rend. Ha csupa Koglevich-Mattiasch Gézákat kerülünk a zár alá, még a legridegebb megtorlási elvet álló felfogásnak se kellene ily szörnyűvé tenni a fegyházat. Millió meg millió ember azonban nem tudja, hogy mi egy helyes asszony ölése s a parton elsimuló hullámok oszobbanó simogatása, hanem csak azt, hogy rossz dolog éhezni és rothadt szalmán hálai. Amíg ilyen emberek milliószámra vannak s amíg a fegyház a beléje kerülők számára kínosabb akar lenni, mint az élet, addig nem lehet a naponkénti furdást és tisztességes táplálkozást fegyházszokássá tenni. Az eszményi fegyház csak egy eszményi társadalom állíthatja

fel: mivel azonban egy ily társadalom már nem fog lakókat számára szállítani, az eszményi fegyház egyike amaz ideáloknak, melyek a legbiztosabban nem fognak megvalósulni.

Sz. Z.

Budapest, március 28.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 31-ikén új előfizetése nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessék tovább.

— Eszményi hír. Mária Jozefa főhercegnő és Miksa főherceg kíséretükkel ma reggel Abazsiába érkeztek. — Nyíri Sándor honvédelmi miniszter a husvéti ünnepekre való tekintettel a hét csütörtökön nem tart kihallgatást. — Berzevay Albert válaszában közoktatásiügyi miniszter a legközelebbi két csütörtökön, március 31-én és április 7-én nem ad általános kihallgatást. — Baró Rosner Ervin főmei kormányzó Budapestben időzik s ma este fenn volt a szabadevű pártkörben is. — Dr. Emdősi Aladár fővárosi specialista külföldi utjáról visszaérkezett és rendelkezését ismét megkezdte lakásán. (Kálmán-utca 16.)

— Pasetti bucsuja. Rómából távlatosok: Baró Pasetti volt kirivári osztrák-magyar nagykövet nejével tegnap este elutazott. A pályaudvaron elbucuzására megjelentek gróf Szécsen vatikáni nagykövet nejével a két nagykövetség személyzetével, a diplomáciai testület többi összes tagjai, Tittoni külügyminiszter nejével. Pusztai külügyminiszteri államtitkár, Malvallo vezérkari, Colonna herceg, a római polgármester, valamint a főnemesség számos tagja. A bucsuzás rendkívül szíves volt.

— Az angol király Marienbadban. Pilsenből távlatosok tudósítók, hogy az angol király környezetének egyik tagja értesítette egy pilseni ismerőst, hogy Edward király júniusban hosszabb időre megint Marienbadba utazik.

— Szerb kereskedők Budapesten. A szerb kereskedők budapesti látogatását előkészítő bizottsága 26-án este ülést tartott melyben a budapesti kereskedelmi csarnok azon kérelmét tárgyalta, hogy a látogatás májusban történjék meg és hogy a budapesti tartózkodás legalább három napra tervezessék. A bizottság melynek tagjai teljes számmal megjelentek, mint végleges terminust az ó-naptár szerinti május 16-át (június 8-át) alapította meg. A látogatás három napra van tervezve. E határozatútról egy budapesti kereskedelmi csarnokot, mint dr. Horváth Ödönt, a kereskedelmi miniszter belgrádi szaktudósítóját írásbelileg értesítették.

— A két hadügyi előadó kitüntetése. Münch Aulrei országgyűlési képviselőt a király a Lipótrend közpikeresztjével tüntette ki. Münch tudvalevőleg évek óta előadja a képviselőház véderőbizottságának és a delegációban a hadügyi költségvetésnek. Ő felseje kitüntette Walterskirchen bárót is, aki ezek során át az osztrák delegációban volt a katonai költségvetés előadója. Walterskirchen a titkos tanácsosi méltóságot kapta.

— Kossuth Lajos utolsó kézirata. Susanna György. Kossuth Lajos egykori szolgálja levelet írt a múlt héten Pálffy Ferenc szegedi polgármesternek Kossuth halála napjának tizedik évfordulójára emlékeztetőül. A hűségnek komornyik a legszentebb embernek nevezi volt gazdáját és fájdalommal hangon panaszkodik, hogy szegedi szobrárt meggyalázták. Levelehez Susanna néhány Kossuth-éle kézirathüredéket mellékelte, emlékül Szeged városának. Az egyike, amelyet Kossuth kevéssel halála előtt írt, itt közöljük:

„Elvi különbség az előadottak szerint önközött nem iorogván lenn (olvashatatlan) hogy tisztában álljanak képviselő ur előt nézetem a válságos helyzet felől még meg kellene mondanom, hogy miben találom én a partomias beállának okát és magyarázatát; meg kellene mondanom, hogy minő állást vélek én a viszonyok s a haza érdekei által indokolt pártjuk számára a kormány iránt és az Ön becses levelének némely részeire, valamint a parlamentben felmerült némely állításokra és meg kellene tennem észrevételeimet, de levelem oly csomórtetben hosszúra nőtt, hogy szinte restellel elküldeni: hát én is „feljártam magamnak a bírálat jogát“ most azon intéssel végezem írka-írkamat, hogy az urak egyenlőse ki a szerecséitlen vizsályt, a haza szent érdekei parancsolják, hogy ennek minden módon véget vessenek.”

— Millies jótékonyaság. Lipcséből jelentik, hogy a múlt héten elhunyt Grögger Szidónia harmadik millió márkát hagyott a városnak jótékony célra.

— Új udvari tanácsos. A Függetlenség című helyi lap tudósít értesülése szerint a télihavaiatos lap legközelebb közölni fogja Húrós Józsefnek, a budapesti városi vilamos vasut vezérigazgatójának udvari tanácsossá való kinevezését.

— Templomavatás. A kecskeméti gör. kat. templomot még a múlt év őszén javították ki és a felavatás tegnap ment végbe fényes ünnepséggel. Ugy a felavatást, mint az istentiszteletet Csomprög István

esperes püspöki titkár és a kecskeméti gör. kat. egyház adminisztrátora végezte Popovics Vazul diakónus segédletével. Az egyházi ünnepségen résztvett a törvényhatóság részéről Kada Elek polgármester vezette alatt a városi tanács teljes számban, az összes felekezetei vezetői, a katonai hatóságok stb. A szertartás alatt Szent-Gyula Gyula zeneiskolai igazgató vezetésével a polgári dalkör görög nyelvű egyházi énekeket adott elő. Délben a presbiterium banketot rendezett.

— Új főszentelt püspökök. A N. Fr. Pressenek a következőket jelentik Rómából: Mivel a kassai és a nyitrai püspök már igen öreg, (Bubics 83, Bende 80 éves), a kuria azt tervezi, hogy ezekben a püspökségeken főszentelt püspököket nevez ki, akik támogatnák a két agg egyházfejedelmet. Az egyik főszentelt püspöki állásra, hír szerint dr. Fischer-Colbrie Ágost, a Pázmáneum igazgatója van kizemelve.

— Tanárok gyűlése. Az Országos Polgári Iskolai Egyesület választmánya ma délelőtti látogatást tartott a Wesselyéni-utcai polgári iskolában. A gyűlést Lád Károly elnök nyitotta meg s örömet fejezte ki azon, hogy a kultuszminiszter a hétosztályú polgári iskola terve iránt a legnagyobb jóakarattal viselkedik.

Vágh Mihály titkár terjesztette elő ezután jelentését, ismertette a füzetésrendezés dolgában történt lépéseket, az új tanterv összeállításáról folyó munkálatait és sajnálattal emelte ki, hogy a polgári iskolai kvalifikáció ismét súlyos csorát szenvedett azzal, hogy a gazdasági iskolákba csak a 7-ik közpiskolából lehet átlépni, tehát a polgári iskolákat végzett tanulókat a gazdasági iskolába nem lehetnek. A jelentés kapcsán Szikás Adolf szólalt fel. Szomorodott szívvel látja a polgári iskolának ez újabb meilözését s inditványozza, hogy indítsanak mozgalmat: a serelem orvosassa végett. Volenszky G. a mozgalom indítását fölöslegessnek tartja meri hiszen a miniszter ugysí ígéretet tett a polgári iskola kiegészítése iránt. Elég, ha a gyűlés határozatilag tiltakozik a serelem ellen. A választmány Kulenyi Endre ölerőialása után Volenszky indítványát fogadta el. Ezután Volenszky Gyula és Miklós Gergely tettek meg hivatalos jelentéseiket, amiket a választmány tudomásul vett.

A je öselek következőek ezután. Donszky Lukács elnök lemondása ioj an a vidék: aenőki állásra jeölték: első helyen Gyöngyössy Istvánt második helyen Nagy Lajost, harmadik helyen Mihály Sándort. A titkari állásra: I. Végh Mihályt, II. Hittig Lajost, III. Kurzenreiter Karolyt. A választmányi tagságra: a) vidéki választmányi rendes tagságra: I. Nemes-sanyi Adélt, II. Kobekné Lieber Elekát, III. Kellner Fülöpöt. b) fővárosi választmányi rendes tagságra: I. dr. Kerekgyártó Eket, Kozma Gyula. Ünemion Gyula. II. Tiborcz Ida Varsády Amadé, Schmidt Gizella III. Schmidt Antal, Gersző Kóza és Földes Gábor. Hosszabb vita támadt a nyári közgyűlés tárgysorozatának megallapítása körül. Elhatározta a választmány, hogy a közgyűlést július 5-ikén és folytatólág 6-ikán jogiák megtartani Herkuless-túrdón. A kénapos közgyűlésen több előadás esz, utana pedig több kirándulás Orsovára, a Vaskapuhoz és a bányavidekekre. Kövekezet volna a polgári flunkokak részletes tantervének tárgyalása, a választmány azonban ugy határozott, hogy a tantervet csak a legközelebbi választmányi ülésen fogja tárgyalni hogy addig az egyes körök alapos tájékozást nyernessenek a munkálatról.

— Katonai terrorizmus. Belgrádból távlatosok tudósítók, hogy a rendőrség kiut Jagosics szerkesztő után, aki nemrég egy cikkével annyira felbőszítette a szerb tisztikart, hogy egyházyt tiszt elvágta madra őt. Jagosics nem hagyta abba piszkolódását s erre a tisztikar elhatározta, hogy ezredenként egy-egy tiszt párbajra fogja hívni Jagosicsot. Belgrádban nagy az izgalom, de a kormány nem akar beavatkozni az afférba. A polgárság fel van habórodva a tisztikar ellen s mozgalom indult meg hogy tiltakozni lognak a katonatisztek terrorizmusa ellen s ezt a tiltakozást a szkupstina elől terjesztik. Jagosics, aki azóta eltűnt levelet írt a hadügyi-miniszternek, hogy a tiszték életére törnek. Hazát rendőrök őrzik.

— Az új olmtzi érsek. Teljesen megbízható forrásból azt jelentik Brünnből, hogy Bauer brünni püspök lesz Kohn érsek utódja az olmtzi érseki széken.

— Betörés egy alezredek lakásán. Lovag Traus Viktor alezredeknek a Margit-körút 12. szám alatt lévő lakásában tegnap este betörők járnak. Az alezredek feleségével együtt vendégségben volt, családjuk pedig átmélt a szomszédokba. Ezt megleste valami élelmes betörő, a kücsosal kinyitotta a lakást és a szekrényekből mintegy 10—16.000 forint értékű ékszert ellopott. A betörést csak akkor vették észre, amikor az alezredek hazament. A rendőrség keresi a betörőt.

— Hírszerzés. Ürményi Pintér Barnabás gyógyszerész e hó 28-án vezette oltárohoz draskózi és jordanai Draskózy Károlt Gyöngyösről. Glasner Irma kisasszonyt. ifj. Glasner József fa-nagykereskedő leányt és e hó 27-én vezette oltárhoz a dohány-utcai izraelita templomban Much Kornél főmei gvaros. Az esküvőn nagy és előkelő közönség vett részt. A fiatal pározt dr. Weissburg Gyula rabbi intézett szép beszéddel.

— **Jótekonyság nagyban.** John Rockefeller, foglalkozására nézve petróleumkirály, állapotára nézve amerikai milliárdos. Rettenetesen gazdag ember, a szegény ember képeztébe föl sem igen ér, milyen rémséges gazdagság ez, de annyi bizonyos, hogy minden pénztelen emberi teremtmény elcsóhajtottja már: „De jó volna ilyen milliárdos embernek a helyében lenni”. Pedig, hát az is bizonyos, hogy az ilyen rengeteg aranyterhek a súlya is nagy, s ki tudja, a milliárdos ember nem így sóhajtoz-e fel: „De jó volna fél-milliárd gondtalan gazdájának lenni”. Mert egy olyan hatalmas petróleumbirodalomnak a kormányzása nem lehet éppen csekélyke gond, éppen csak hogy el lehet valamiképpen emberi erővel viselni. Aztán ott van még mindehhez a gazdag ember kötelessége, az, amely tömören ebben a mondatban jut kifejezésre, hogy: a gazdagság kötelez. Tudni kell a milliárdot megszerzeni, tudni kell őket elkölteni, élvezni, de tudni kell őket a kellő arányban meg is osztani az emberekkel, akikhez nem bocsátott ki magából a pénzforrás olyan erecskét, amelyre éppen szükségük volna a földi élethez. Hát Rockefeller tulajdonságai is másokkal a gazdagságát. Jótekonyság cselekedeteinek a mennyisége összegben kifejezve eddig *húszmillió dollár*. És ezsebe sincs, hogy ennél a határnál megálljon. Ellenkezőleg, rendszeresebben akarja szervezni a jótekonyságát, amely annyira fejlődött, hogy immár ötletszerien nem lehet elintézni. Ilyenformán nem is tudja már ellátni, s egész irradat szerez, amely csakis azzal fog foglalkozni, hogy számon fogja tartani az összes amerikai és európai jótekonysági intézeteket, amelyeknek támogatására van szüksége. És ilyen alapon aztán, akár csak boldogult báró *Hercs*, nagyarányú, az eddiginél is nagyobb szabású jótekonyságot fog kifejezni mecsé vagyonából. A gazdagságnak bizonyára óriási terhe is van, amely a nagy vagyonú emberre súlyosan ránehezedik, de enyhíteni ezen a terhen bizonyára csak úgy lehet, ha hasznosan, üdvösen másokkal jól teszünk. És adni még azonkívül a legnagyobb gyönyörűség is.

— **Jaime herceg elloptak ékszereit.** Berlínből jelentik, hogy pár nappal ezelőtt azt írták az olasz újságok, hogy Jaime bourbon hercegnek, aki a kelet-ázsiai harotér felé tart, az összes ékszereit ellopták. Jaime herceg Varsóban a következőket mondta egy újságíróknak az esetről:

Összes ékszereit egy párisi ékszerkereskedőnél helyezte letétbe. Van köztük egy igen értékes ékszer, amely testvéremnek Alice hercegnőnek a tulajdona és amely legalább hatszázszáz frankot ér. Az ékszer Maria Antoinette királynőtól való, historiai értéke tehát még nagyobb. Ez az ékszer, egy nyakéket, elűnt az ékszerkereskedő letétéből; kiadák egy idegen embernek, aki igazolta magát, hogy a hercegné van alkalmazva. Ez az ember azóta eltűnt, de Jaime herceg azt mondja, hogy jól ismeri és tudja, hogy egy *Desto* nevű mérnök, aki a családunk gyakran tett szolgálatot és aki a herceg iratainak birtokában lévén, ezeket előhazsálta a család elkövetésére.

— **Elűnt báró. Báró Nugent Walter**, akit különféle viselt dolgairól ismertek a fővárosban, pár nappal ezelőtt elűnt 13-ik szám alatti lévő lakásáról. A báró eltűnését felesége jelentette be a rendőrségen. A főkapitányaságot a francia igazságügyminisztérium értesítette, hogy báró Nugent Walter, aki Párisban született, eddig titokban őrzött dolog miatt keresi a párisi ügyészség. Ma különben egy francia újságban *Le Jour* a főkapitányaságot az elűnt báró ügyében. Báró Nugent Walter elsősegényedett bárói család sarja, 38 éves és anglikán vallású.

— **Ünnepelt igazgató.** Kérn Ernő, a Fém- és Lámpaiparváros cégvezető és szép ünnepelésben részesítették abból az alkalmából, hogy igazgató-helyettesé léptették elő. A gyári tisztviselőket, élőkön *Dietrich* Károly kereskedelmi tanácsos, igazgatóval, teljes számban gyűlték össze a *Royal* közönségében rendezett lakomára, amelyen le kes köztülsőben énekelték az ünnepeltet, aki a magyar ipar teljesítése terén már eddig is kiváló érdemeket szerzett. Az ünnepeltet a magyar kereskedelmi világ előkelőségei közül is sokan üdvözölték.

— **Távósó eszred.** Kolozsvártól táviratozzák, hogy *Probst* hadtestparancsnok ma este ideérkezett, hogy bucsút vegyen az 51. ezredtől, mely április 7-én Bécsbe távozik. Tiszteletére a tisztikar a New-York-szállóban társasvacsorát rendezett. *Probst* holnap szemlét tart az eszred felett.

— **Öngyilkos urnő.** *Békéridi* írják: *Lavalka* Gyuláné, *Wagner* Karolina, a békési intelligencia egyik tekintélyes tagjának neje, folyó hó 20-ikán marólinggal megmérgezte magát és másnap meghalt. Tetét, saját állítása szerint, több hónap óta tartó idegbaja miatt egy beszámíthatatlan pillanatban követte el.

— **Hó Olaszországban.** *Működésből* táviratozzák, hogy a gyönyörű időt két nappal ezelőtt hírtelevízió, téli időjárás váltotta 181. Állandóan hó esik s a hőmérséklet a fagypontra alá szállt.

— **Kémrendeser Monte-Carloban.** A Riviera világhírnév játékbankjának Monte-Carloban csekély huszonöt millió koronára évi jövedelme van, de *monsieur Blanc*nak, a játékbank igazgatójának szálla a szemében minden eleven halandó, aki egy kis pénzt visz el a játékbankjából. Hát *monsieur Blanc* gondoskodott arról, hogy ez lehetőleg meg ne történjék gyakran. Kémrendesert vezetett be a játéktermekbe s néhány más üdvös ujjlást hozott be, amelyeknek csak az a célja, hogy nagy nyereséggel Monte-Carloból ember ne távozzék. A kék — vagy kétszázötvenen vannak — ellopik a játéktermeket, adatokat gyűjtenek a játékosokról, elcsipik a zsebtolvajokat, s kikutatják a játékosokat, akik hamis pénzzel játszanak. Kötelességük továbbá kikutatni, hogy a nagy nyerők mennyi pénzt tesznek zsebre és mit csinálnak vele. Egy alkalommal a kéknek megállapították, hogy egy játékos, miután a roulette-n, trente-et-quarante-on ötven-hatvan ezer koronát nyert, megminta a játékot, elment Nizzába, vagy Cannesba s ott bacarat-n játszotta el a pénzt. Azóta már Monte-Carloban is lehet bacarat-t vagy más haszárjátékokat játszani. E célból előkelő klub alakult s most ha valaki a játékbarlangban nyer a pénz a klub révén ismét visszakerül a bank pénztárába. Azonfelül most már éjjel egy óráig lehet játszani s a bank épületében sokaság-zenylyét is árúnak, hogy a játékos, ha megéhezik, ne legyen kénytelen a termet elhagyni. A kéknek még egy fontos feladatuk van és pedig az, hogy ha egy játékos öngyilkossá lesz, az ügyet lehetőleg elsimítsák. Ezért hal meg Monte-Carloban minden öngyilkos — természetesen halálal.

— **A vasutasok mozgalmá.** Az államvasuti alkalmazottak *fiumei* helyi bizottsága legutóbbi értekezletének határozata értelmében felhívást intéz a vasutasokhoz, amely egyebek közt ezt mondja:

A pénzügyminiszter ur beszédéből azt látjuk, hogy a fizetésrendezést a szó legszorosabb értelmében ki kell vinnünk. Vasutasok! Kartársak! Szervezedjétek, mert ha nem, május 8-ika keddülnél talál benneteket s ez oly megaláztatást hozna ránk, oly nevelésszerű ténne minket, hogy ilyesminek még akkor sem tehetjük ki magunkat, hogyha az *ultima ratio* kell is folyamodnunk. Felhívjuk tehát az összes kartársakat, hogy a május 8-iki országos gyűlésre küldendő megbízottakat az alábbi elvek alapján válasszák meg: A vidéki helyi csoportok, az üzletvezetőségi és az igazgatósági osztályok válasszanak egy-egy megbízottat; megbízó-levéllet állítsanak ki ezek részére és ezt írják alá az összes megbízók sajátkezűleg. Ennek célja az, hogy illetékteleneknek a gyűlésre ne be ne lehessenek engedve és hogy megállapítandó legyen az, vajon a küldöttek jogosan képviselik-e az összes vasutasokat, vagy legalább is azoknak többségét. Végül figyelmeztetjük az összes vasutasokat, hogy eddigi gyűléseiknek az volt az oka, hogy a mozgalom vezetésével megbízott kartársainknak semmiféle garanciát nem nyújtottunk arra az esetre, ha őket ezen megbízásuknak leltérszerű teljesítése folytán kellemetlenségek érnék, vagy ha a szolgálattól éppen meg kellene válniuk. Kartársak! *Adakozunk!* Adjon egyelőre minden hivatásunk és állást is koronát, a szolgáló pedig *öt koronát*, hogy kellőleg kárpótolhassuk azokat, akik a mi ügyünk szívében hordozván, a *hatolom által* agyonnyitottak. Ha pedig megvívjuk ezt a harcot sebesültek nélkül, akkor a begyűjt összeget adjuk a május 8-án okvetlenül megalakuló országos szövetségnek.

A május 8-iki nagygyűlés tárgysorozata nézve pedig kérjük alábbi javaslatunk előadását: 1. A megbízólevéllet megvizsgálása és annak megállapítása, hogy a megjelölt megbízottak képviselhetik-e jogosan az összes máv. vasutasokat. A gyűlés kimondja, hogy *ragaszkodunk az 1901. évi memorandumunkhoz* és ahhoz csatolt *szabályi táblázatokat* azonnali *előterjesztéshez* és ennek alapján az alkalmazottaknak 1903. január elsejétől való kárpótlásához, úgy-szintén az egyes táblázatokban kitüntetett várakozási időkhöz mint minimumhoz. 2. Racsakodik a gyűlés ahhoz, hogy *az éjjei és kélén szolgálattól órák díjazása, a mozdony- és vonatkísérők költségpénze olyképp szabályoztassék, hogy keresztül a postaközműl kevesebb ne legyen.* 4. Kéri a gyűlést a szolgálati pragmatikát. 5. Megállapítja azokat a módokat, amelyekkel ezen határozatok teljesítését kivívni tudja. 6. Megalakítja a vasutasok országos szövetségét.

A *fiumei* vasutasoknak ezt a felhívását a budapesti kartársak egyhangulag, nagy lelkesedéssel magukévra télték és tegnapi délutáni gyűlésükön kimondták, hogy a mozgalom vezetői részére, amennyiben kartársaikért exponáltak magukat és ezért esetleg valamilyen megrovódulást szenvednének, a *fiumei* bizottság javaslatát értelmében április hó elsején 10—10, illetve 5—5 koronát fizetnek be a kösös alapra.

— **A sorozás színe.** A *Mária Terézia* kaszárnyában most folyó sorozást a husvét ünnepnek miatt megszakították. E héten csütörtökön lesz már csak sorozás azután április 6-ig keddig szünet lesz. Ekkor tartó tartják az első korosztályhoz tartozó, 1761—2000-ig tartó sorozásig a hadiötekeket sorozását.

— **A feltételek megállapítása.** *Széki* telekben *Földi* János erdőőrre rált a felesége, kivel vadászásában élt. Az asszony astán önmagát agyonlőtte; a tért veszedélyesen megsebesült.

— **Negyedmillió — repülőre.** Az amerikai származású Santos-Dumontnak, aki Párisban végzi az 6 kísérleteit repülőgéppel a világ élénk figyelmé mellett, van egy bajtára Amerikában, *Langley* tanár. Igazán bajtára, mert ahányszor az 6 repülőmasinájával felszállt, ugyanannyiszor le is zuhant. Istén csudája, hogy él még és tovább folytatja a vakmerő próbálkozásait. Pedig az 6 masinája teljesen tökéletes, csak az a baj, hogy eddigelé csak elméletben, hanem hogy ebben a tekintetben igazán tökéletes, erről az Egyesült-Államok kongresszusának egy határozata ékesen tanusodik. Egy *New York* távirat szerint ugyanis az Unio parlamentje *negyedmillió* koronát szavazott meg *Langley* tanárnak. Hogy tovább folytassa kísérleteit. Ha a praktikus Amerika törvényhozó-testülete ilyen bölkezi, akkor ennek a tanárnak a repülőgépe elég biztató.

— **A magánisztviselők szervezkedése.** Vasárnap megalakult a *Magánisztviselők Országos Szövetsége* nagy-kazisai bizottsága, az ottani pénzintézetek, vállalatok és *magán*isztviselők részvétele mellett. A több mint száz érdekelte tisztviselő lelkesedéssel csatlakozott a *Magánisztviselők Országos Szövetségéhez*, melynek képviselőiben az alakuló gyűlésen *Kreutzer* Lipót kolozsvári tanár, szövetségi főtitkár és dr. *Irts* Miksa vettek részt. A megalakuláshoz táviratilag küldték üdvözlőiket: a fővárosi, szegedi, temesvári és újpesti szövetségi bizottságok. Az úlése folyamán szóba került a budapesti kereskedelmi és iparkamarának a vasárnapi munkaszünet korlátozását célzó határozata is, melyet az újonnan megalakult bizottság egyhangulag elítél és amely ellen erőlyösen állást foglal. De nagyobb lelkesedéssel nyilatkoztak *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter legutóbbi, az Országos Szövetséghez intézett leiratáról, amelyben tértremag, arázhatatlannul körülírja, hogy a magánisztviselők a vasárnapi teljes munkaszünet az egész országban kötelező. A helyi bizottság elnökül *Schulhof* Ános kereskedelmi és iparkamari titkár, alelnökül *Kertész* Lajos, titkárul *Hechfuss* Soma választottak meg.

— **Haláloszár.** Dr. *Holzer* Mór, a fővárosi orvosi kar egyik legképzettebb és legrokonszenvesebb tagja, vasárnap hajnali három óráor rövid betegség után meghalt. Az elhunyt fővároszerte a legnagyobb rokonszenvnek örvendett. Halálát megöröztül sírval gyászolja fiatal özvegye, szűl. *Deutsch* Aranka, akivel alig tíz hónapig élt boldog házasságban. Dr. *Holzer* szerdán reggel kilenc óráor temeték az új szűdtemető halottasházából.

— **Isf.** *Tarcsay* Lajosot ma délután három óráor temették el nagy részvétel. Az elhunytat idősebb *Tarcsay* Lajos káptaggyűjteményétől fia gyászolja.

— **Korvanyi** Lilla 34-én harmincegy éves korában meghalt Budapesten. Az elhunytban dr. *Korvanyi* Frigyes főrendházi tag unokahágt gyászolja. *Mucs-Ehrenhöfer* Eleonóra nyugalmazott postae és távirati kerelőnő ma reggel ötvenéves korában elhunyt Budapesten.

— **Bécsből** táviratozzák: Az elhunyt *Hinks* tengernagy holttestét ma dé után az I. számú helyőrségi kórház kápolnájában beszentelték és *Ronch*ba szállították. Katonai kíséret az elhunyt utolsó akaratát értelmében, nem volt.

— **Színházi sztrájk Bécsben.** A bécsi udvari opera és a Burg-színház munkásai elhatározták, hogy ha nem kapnak fizetésjavítást, sztrájkolni fognak. Tegnapi gyűlésükön kimondták, hogy azon a napon lépnek sztrájkba, amelyen a walesi herceg és felesége mint a királyi vendégek megtekintik a Burg-színházat.

— **A munka jutalma.** Szép ünnepes volt tegnap a *Körös*eti Tanácsot Menei-ut 40-ik számú telephely. *Köves* Gáspár kerti munkást ünnepelték aki 26 év óta szolgál becsülettel az intézetben. *Tallán* Béla földművelési miniszter ez alkalomból díszes elismerő levelet és 100 arany korona utalomdíjjal tüntette ki. Az ünnepélyen a miniszter *Molnár* István királyi tanácsos, miniszteri biztos képviselte. Az ünnepelt munkához dr. *Angyal* Dezső igazgató intézett üdvözlő beszédet, amely után terített asztalhoz ült a társaság.

— **Halálos szerencsétlenség.** *Déodori* táviratozzák: *Keller* József vasúti tisztviselő 28 éves neje *Piskit*telepen lakásán összeesett és meghalt. Az asszony családijával a padló lényezésehez grantát olvasztott és a forró gyanat kiirósosent mitől a család ruhája meggyulladt. Asszonya segélyre ment, kendőjével betakarta a családát, ki rémületben földöntötte a gyanásádegynt, mitől az asszony is meggyulladt. A család az utóira futott és a szomszédok berohantak, de akkorra már késő volt, mert *Kellerné* teljesen összeesett és pár óra múlva iszonyú kínok között meghalt. *Keller* az állomáson szolgálatban volt s mire hazatért, feleségét már halva találta.

— **Kisvárosi hírlás.** Szentes város polgári olvasóköré ismét házipar-kilátást óhajtott rendelni. A kör választmányának felkérésére dr. *Ócsó* Zeigmond újsápn a védnökséget és dr. *Csákos* Laos alispán a kilátás elnökségét, dr. *Mátyás* Ferenc polgármester a bíráló bizottság elnökségét vállalta el.

Párisi fogorvosai intézetek volt első osztályon.

Csász. kir. dorpási főiskola szerzett előrel.

Krojanka Miksa fogműterme E körűt 22.

15 évi állásig gyakorlati bíró munkában.

Videókon egy nap alatt lefolytatott tanácsok leírásával.

— **Goethe vágné percsi.** A bécsi Goethe-Egyesület olyan adatok birtokába jutott, amelyek meglehetősen bízósággal omlathatják el azt a homályt, amelybe a nagy költő utolsó pillanatait, a sokféle ellentmondó orvosi vélemény burkolta. Demelius udvari tanácsos felesége, Vogel weimari udvari orvosnak Otília nevű leánya, akinek az apja Goethe utolsó betegségében kezelte, juttatta az egyesülethez apjának, a nagy költő utolsó perceire vonatkozó feljegyzéseit. Ezek a feljegyzések pedig így szólnak:

Arconárai teljesen nyugodtak voltak. Karosszékekben ülve, halálra lehajtott fejjel felegettek Götthe, teljesen értelemesen a hozzáintézt kérdésekre. Természetesen tekintetel a beteg gyengeségére, csak nagyon kevés kérdést engedtem meg, nehogy megzavarassam az utolsó pillanatok szelid nyugalmát. Úgy látszott, hogy semmit sem érez már a betegség kellemetlen hatásaiból, mert különben külső jelekkel legalább elárulta volna ezt, aki nem tudta a testi fájdalmat nyugodtan elviselni. Kúsi benyomások még sokáig hatottak agyvelelőre, mely mintegy izolálva a hallástól s az arcon visszatükröződő életnyilvánulásoktól tovább működött. Valószínű különben, hogy agyvelelő csak a halál pillanatában szűnt meg működni. Fantáziája szinte játszadozott, képeket, kélemesek voltak. Nem hiszem, hogy e pillanatokban sejtelmek lehettek gyorsan bekövetkező kimúlásáról. Ellenkezőleg úgy látszott, hogy még utolsó óráiban is hitt a gyógyulás lehetőségében, vagy ami még valószínűbb övét akarta reménykedésével megnyugtani. Beszéde mindig nehezebbé és érthetlenebbé vált. "Több világosságot" ezek lettek volna utolsó szavai, melyeket azalatt mondott, amíg egy pillanatra távozott a szobából. Mikor már semmiképpen sem tudott beszélni, akkor, mint szokása volt gondolkodásközben, jobb mutatóujjával különböző jeleket rajzolt a levegőbe. Eleinte magasabban, később, ereje fogytán, lejjebb. végre takarózára húzogatja ezeket a jeleket. Egészen biztosan észrevettem a W. betűt és különféle írásjeleket. Dél felé úgy feltűntek, hogy (1832. március 22.) kéne mesén megtámaszkodott karosszékekben a halálra kússz talpallára dűlt és — bizony sokáig tartott, amíg a körülötte elhelyezett Goethe nincs többé. Így tezte be ez a végtelenül szelid halál egy dusan megadott élet boldogságának a mértékét.

— **Üngylikos asszonyok.** Két üngylikossági eset történt ma délután a fővárosban, mindkettő előkelő szállodában. Délután négy órakor a Bécsi-utóban lévő Budapest szálloda egyik elsőemeleti szobájában hangzott el revolver-űvés. A száloda személynete összefutott s a szoba ajtaját betörve, ott találta a pamilon Müller Henrikné, született Kovács Jolán asszonyt, egy vorebi születésű 23 éves szép nőt, vállán súlyos sebbel. Szívbe akarta lőni a revolvergolyót, de a keze reszelt s a golyó tértelen szorult. A 6 éves fiatal asszonyt a mentők a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség délután négy órákál éjfélig nem tudott meg egyebet sem az asszonyról, sem üngylikossága körülményeiről, amehetett így a rendőrség jóvoltából mindeideig sütt homály fed. — A másik üngylikossági eset a Hungária-szálloda oszndiét zavarta meg. Itt este tíz óra tájban hangozt el gyors egymásutánban három revolver-űvés. A második emelet egyik szobájában történt az újabb üngylikosság. Hahn sz. Deutsch Klára, Hahn berlini bankár 36 éves elvált felesége háromszor szíven lötte magát s azonnal meghalt. A szállodában természetesen nagy felzúdulást keltett az üngylikosság s a vendégek egymásután menekültek. Az üngylikos urasszony kilenc hónapja lakik a Hungáriában. Ekkor vált el férjétől s Budapestre jött, ahol vagyonából élt. Pár hónappal ezelőtt az idegbari tünetei mutatkoztak rajta. Halálát kivitték a törvényszéki bonctani intézetbe.

— **Betegsegilépénztári közgyűlés.** Tegnap volt a kerületi betegsegilépénztár évi közgyűlése. A gyűlésen szót adott a pénztár jelenlegi állapotáról és multesztendő munkásságáról.

A pénztárnak az 1903. év végén 56.634 tagja volt: 43.947 férfi és 12.787 nő. Az esztendő folyamán belépett 89.557, kilépett 86.857 tag, meghalt 501, ezek között volt 404 férfi és kilencvenhét nő. A férfiak közül kétszázhetven tudósvezében pusztultak el, még pedig tizenötven tizenkét esztendőn alól, husz és harminc esztendő között hatvanötven, 30 és 40 év között hatvanötven, a többi idősebb volt. A nők közül ötvenkilencen haltak meg tudósvezében, tizenkilenc éven alól tizenkilenc, husz és harmincesztendő között harmincegyen. A tuberkulózisban meghalt embereknek tehát nemcsak a száma, hanem fiatal életkora is megdöbbentő. A halottak foglalkozásukra nézve legnagyobb számban a napzámosok közül kerültek ki a férfiak és a nők is a férfiaknál számuk hetvenegyre, a nőkön huszonhat. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul a lejárt év eredményét és a vezetőség működését, az igazgatásának és felügyelőbizottságának a jelentését megadta, közszóval szavazott Tanár József elnöknek, Frey Gusztáv alelnöknek, dr. Friedrich Vilmos főorvosnak, Sarkadi Ignác igazgatónak és Vajda Manó számvevőnek. Végül a felügyelőbizottság tagjainak megválasztottak: Mész Lóipót, Kánti Józsefet, Baranyi Vendel, Rosenfeld Zsigmond, Peidl Gyula Székely Arhur

rendes tagok; Eiser Sándor, Szegő Sándor és Ringwald József pótagok.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai húzásán negyvenhárom koronát nyert: 38229, harmincezer koronát 28082, tizenháromezer koronát 31121, tízezer koronát 9.204, 12566, 13501, 49631, 82899, 50054, 10293, 10657, 444, 8033, 299, 4, 970, 1, 44629, 10.394, 1.921, 62.701, 104200, 82313, 58979, 55672, 91496, 78486, 74.02, ezer koronát 91.03, 87552, 23445, 27891, 81296, 12353, 1694, 77610, 78450, 14372, 73009, 1369, 95.093, 20800, 44412, 102189, 81084, 12018, 44286, 69374, 87412, 76493, 9.3668, 78.8, 49042, 24663, 55715, 1142, 100746, 72374, 92523, 35956, 61750, 2.135, 106761, 29531, 42601, 24771, 49377, 61542, koronát 43970, 8.893, 11.3673, 20.978, 88283, 10.44, 28199, 103114, 1.9131, 24769, 81828, 106693, 417.0, 51269, 36087, 14712, 81893, 11.3673, 20.978, 88283, 40729, 4113, 37988, 1932, 88285, 20790, 79881, 52407, 25682, 7.953, 95.22, 28.72, 20479, 69531, 139.0, 4250, 86419, 88304, 69620, 20.2, 88672, 38.724, 54.60, 12450, 69593, 76467, 1.9494, 10.23, 29087, 43156, 103.31, 61.397, 66213, 2.85, 102422, 4.856, 9854, 70.95, 4.978, 95083, 5.969, 4990, 8.716.

Vásároljon osztálysorsjegyet Lukács Vilmos bankházában Budapest, V. Fűdö utca 10.

A mai húzásnál a legnagyobb 40.000 koronás főnyereményt Török A. és társa budapesti bankháza szerencsés vevői nyerték a 38229 számú sorsjeggyel.

A 87851 sz. sorsjegyet, melyre a 25.000 koronai főnyeremény, — valamint a 31121 számú, melyre a mai 16.000 koronás főnyeremény esett: Gaediecke A. Kossuth Lajos-u. 11. szám alatt ismert szerencsejegy-átveje adta el.

— **Finom kávé.** A Fratelli Deisinger cég (Budapest, királyi bérpalota) bérmentve 42 d 4/4 kilogramm finom Kuba-kávé 12 koroná 16 fillért. A cég a kávé Fiuméből is szállítja.

(x) Aki kertjét szereti, szép virágokat és konyhakerti terményeket akar, az fedezze magyarkesztéget el Mauthner Odón és és kir. udvari magyarkesztésben, Budapest, Rottenbiller-u. 33. sz. A cég főirjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi.

(x) Verseny látosóveket, Zoisch, Busch és Goerzfele prizmas látosóvet ajánl Calderoni és társa Budapest, Váci-utca 1.

Ló-szalón.

— Kép a jövőből. —

Filadelfiában lovak részére szepítő-szalont rendeztek be.

(Van de Velde modorában berendezett pazar hálószoba. Egy óriási majolikhából készült bagoly áll egyik sarokban, annak a két szeme világít homályosan. Az ajtó nesztelen kinyílik s csinos fehérkötös komorna lép be.)

Komorna (suttogva): Miss Cora, miss Cora!

Miss Cora: Ki az? (Élesen.) Mr. Bottyugs. Ön jött vissza?

Komorna: Nem, én vagyok, a Dolly.

Miss Cora: Vigyen el az ördög, hogy mersz zavarni!

Komorna: Bocsanát, miss, egy öreg házaspár várakozik a társalgóban, álitólag az ön szülei.

Miss Cora: Kölni vizet, kölni vizet gyorsan, mert elájulok. Két elcsopattot igasló mer ide tolakodni! Halatlan! Az a rongyos porás meg miért ereszt be minden kéreke existenciát?

Komorna (feszítve): Nagyon könnyörögtek szegények...

Miss Cora: Zavard el őket!

Komorna (nem mozdul): De talán... Az öreg ténaszasszony máris sir a boldogságtól, hogy a leányával van ismét egy föld alatt.

Miss Cora (dúcán): Hát jójének, hanem én nem kelek fel miattuk!

(A komorna elmegy s pár perc múlva ismét megjelen. Nyomában két öreg, kopott, sovány ló.)

Komorna (hítára az ajtó): Tessék kérem...

(A két öreg ló bámulva áll meg s Cora anyja szókog. Cora dühösen néz rájuk s cigarettára gyújt. Az apjának egy nagy szivart dob, aki előzavart, hogy azt tizes végével veszi a szájába. Cora nagy kárörömmel nevei ezen. A komorna ki akar állni, de Cora nem engedi elmenni.)

A két öreg (sirva): Édes, édes leányom!

Corra: No mi kell? Megint zsíráljak? Tönkrementek megint?

A két öreg (még mindig szókogva): Látni akartunk, édes leányom; sosem irsz, azt hittük, tán beteg vagy.

Corra: Hát nem vagyok beteg, látjátok! Remélem, bucsuztok tehát? (A komornához.) Milyen istállószagok!

Komorna (sirva fakad): Mint az én szegény édesapám! Az isten áldja meg!

(Kékes csönd. Cora anyja zavartan bámulja lelkét és szédít; látszik, hogy mondani akar valamit.)

Corra: No mit akartok még mondani?

Corra anyja: A... a Csillag... a Csinos fia tegnapielőtt jött meg a katonaságtól...

Corra apja: Hát... mennyasszonya voltál...

Corra (hüszterikus kacajjal): Megörültetek? Hát miért járok én a színészeti akadémiára? Miért tanulom azt a rengeteg sok nehéz cirksus mutatóványt? Miért fizet érem (zavartan köhög) mr. Bottyugs, a világ legjobb gátngró méne? Na hát ez mégis skandalum! Ezer láradás árán oda jutottam, hogy két hónap mulva felléphetek s most menjek haza paraszasszonynak!...

Corra apja (igen szerényen): Hát ahogy gondoltod, édes lányom...

Corra: Na szervuszatok! Menjetez isten hirtel! Itt van egy pár forint, a Dollytól majd kaptok egy kis reggelt. (A fal felé fordul.) Dolly, ha a fodrász jön, monda meg neki, hogy ma ne süsse ki a sürenyemet.

K. S.

FŐVÁROS

(*) A főváros víz nélkül. Halmos polgármester szerdára értekezletre hívta meg a tűzoltó-őparancsnokot, a vízvezeték igazgatót és több szakembert. Az értekezleten azt vitatták meg, hogyan biztosítsák a fővárost a vízhiány esetén, hogy a tűzoltásra elegendő víz legyen. A terv az, hogy minden tűzörségnél számos vízzel telt lájtort tartanak készen. Azonkívül állandó összeköttetést terveznek a tűzoltóság és a közbiztonsági hivatal között s tűz esetén valamennyi öntöző kocsit a tűzhöz vizet szállít. A legelsőbb gondot a tűzbiztonság kérdése okozza. Az ipartelepek azonban dolgozhatnak, merl csaknem kivétel nélkül valamennyi nagyobb iparvállalatnak saját kutja van, ahonnan kap vizet. A bekövetkező vízhiány ügyében különben holnap délelőtt értekezlet lesz a polgármesternél, amelyen megbeszélük hogy vajon a káposztásmegyéri új vízesörök bekapcsolása nem történhetik-e meg a víz-szolgáltatás megakasztása nélkül, vagy ha ez föltétlenül szükséges, miként lehetne ezt a szünetet a legrövidebb időre szabni. E előből helyszíni szemlét is fognak tartani.

(*) Választás. A tanács délután választó-ülést tartott Halmos János polgármester elnöke mellett. Ezzel megválasztották a következőket: a számvévi állásra Grimm Gábor, a számtanácsosi állásra Seregi Árpád, a számvizsgáló állásra Szinóvi Árpád, a II. osztályú számtiszt állásra Liakovits Dénes, a számvéviségi számszámegő állásra Sider Géza, számvéviségi végrehajtószávi számszámegő Arányi Benó, II. osztályú végrehajtó Virágh István és Holbauer Dező, a számvéviségi számszámegő állásra Kobler Edé, Horváth József és Geschader János, adó-pénztári ellenőrré Almád Gyulát kerülő pénztárosá Schmidt Árpád, II. oszt. pénztáristekké Erhardt Sándor, Mezei Gyulát pénztári gyakornokká Baros Antal, adószámvévi számvizsgálóvá: Zsolnay Károly, Böri Nagy Géza; II. osztályú adószámvévi számtiszt: Toperczer János, Noszlopy Aladár, Réthy Pál; adószámvévi számszámegő: Vajdaly Lehel, Závodszy Béla, Róller János; adószámvévi számszámegő: Kécses Rikárd, Deme László, Bosnyakovits Elemér, Rák Pál, II. osztályú adószámvévi: Babarics Ferenc; I. osztályú mérnök: Hegedűs Ármán; II. osztályú segédmérnök: Kapdeő Gyula, Gerőczy Tamás; statisztikai hivatali számvizsgáló: Bölcsőhy István; kerülési irodavezető: Papp Zoltán; kezelő-tiszt: Weiser Jakab, Döbner Kamill; iroda-segéd-tiszt: Hessky Ferenc, Osekő Jenő, Jarosch Ferenc; a könyvtárost állásra: Szabó Ervin; a könyvtáriasszi állásra: Gárdonyi Géza.

(*) Az iskolás gyermekek egészsége érdekében. Dr. Schermann Adolf tiszt főorvos azt javasolja, hogy a gyermekek, a borsó- és érteleme-gyakorlatok, továbbá az olvasmányok közben, olyan mondatokat tanuljanak és mondogassanak, amelyek alkalmasak arra, hogy egészségügyi érzéket fejlesszék s így a test ápolása, valamint a tisztaság fonttátása szempontjából szükséges legelőőbb tudnivalókat mintegy beneveljük a gyermekekbe. A tiszt főorvos több ilyen egészségügyi legfontos mondatot szerkesztett s azoknak az elfogadását ajánlja a tanácsnak. Azt is ajánlja, hogy ezeket a mondatokat alkalmas verseskékbe foglalják a gyakorlatlanság a gyermekekkel már a kisdődővekben, mert az ilyen megtanult vers az ember egész életén emlékeztethet marad. Így az egyszerű egészségügyi tudnivalók elterjedhetnek s remélhető, hogy ezzel is csökkeni fognak a közegészségellenes visszasságok. A tanács közelebb foglalkozik a tiszt főorvos előterjesztésével.

Tausky J. Flai, Pozsony

Alapított 1846-ban

Elsőrangú cég! felmúlhatatlan versenyképesség a menyasszonyi kelengyék szállításán terén, úgy az árakat valamint a felhasználandó anyag kitűnő minőségét és tartósságát tekintve. Kívánatra árjegyzék.

(*) Az élelmiszerek hamisítása ellen. A székesfőváros tanácsa egy felterjesztésében kérte a belügyminisztert, hogy gondoskodjék olyan törvényről, mely megakadályozná a hamisított élelmiszerek forgalombahozatalát. A belügyminiszter mai leiratában kijelenti, hogy ilyen törvény szükségét maga is érezi, de az ezzel kapcsolatos vizsgáló-intézetek felállításához sok pénzbe kerülne és így egyelőre ajánlja, hogy a megfelelő törvény életbe lépéséig az ilyen élelmiszerek forgalombahozója ellen kihágás címén indíttassék meg az eljárás.

(*) Női ruhakészítők kiállítása. A budapesti női ruhakészítő munkások és munkások szakszervelete, ma délelőtt küldöttségileg tisztelettel Halmos János polgármesterrel s arra kéri, hogy eszközölje ki a székesfőváros anyagi és erkölcsi támogatását a nyárra tervezett kiállításuk iránt. A polgármester kijelentette, hogy a kérelmet támogatni fogja.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Utazás az öveztség felé. Harmadszor játszották ma este a Nemzeti Színházban Sécsei Ferenc új vígjátékát. A színelőző ház közönsége pompásan mulatott az *Utazás az öveztség felé* vidám menetén, gyönyörűséggel hallgatta az elmés, finom dialogusokat s szívből kacagott a darab derűs helyeire. Az ünnepség első három előadása megállapította a darab zafos, nagy sikerét. Ma is, tegnap is sokszor a lámpák elő hívták a szerzőt. Előrelátható, hogy az *Utazás az öveztség felé* állandó és nagyon előkelő helyhez jut a Nemzeti Színház repertoárjában.

** A Thália-társaság megalakulása. A Thália-társaság tegnap tartotta közgyűlését. Dr. Hevesi Sándor a Nemzeti Színház rendezője vázolta a társaság célját, hogy irodalmi értékű színműveknek, modern műkedvelő erőket és fiatal színészekkel való interpretációt tűzött feladatának az egyesület. Ajánlatára megválasztották elnökek Bándóczy Lászlót, a művész-bizottság tagjainak az elnökök közül Benedek Marcellt és Lukács Györgyöt.

** A Sursim corda. Bosnyák Zoltán társadalmi színműve gyors egymásutánban Temesvártól, Kassán és Szabadkán került színre, mindhárom városban nagy sikerrel. — Kassán és Szabadkán Eszter Lenkei Hedvig, a Nemzeti Színház művésznője játszotta a közönség zajos ünneplése közt. — Temesvártól főleg Borostyáni Sári, (aki a Víg-színházhoz szerződött) Bera Paula, Sohner Olga, Palágyi, Barthos, Pernyei és Réthely, Kassán Komjáthyné Komjáthy, Fái Flóra, Odrý Árpád, (ki már a Víg-színház tagja) Paláthy és Bartha, Szabadkán Szilágyi Berta, Szabados Gizi, Csizsér Sári, Tóth Antal, Baróthy és Fehér Gyula arattak nagy sikert művészi játékkal. Temesvártól és Szabadkán a szerző is jelen volt. Mindkét helyen számtalan színpadi lámpák elő s koszorúkkal tisztelték meg. A Sursim corda legközelebb Nagyváradon kerül színre Pauaynéval és Paulay Erzsikével, a Nemzeti Színház művésznőivel. A jövő hó elején pedig Szegeden és Debreczenben.

** Nemzeti Színház. Holnap, kedden, az idei szezon egyik legnagyobb sikerű eredeti ünnepsége, Ruttkai György *Sötétlenség* című társadalmi színműve huszonegyedikszöri kerül színre a Nemzeti Színházban, melynek egyik legvonzóbb műsoradarája lett. A jubileus előadásán azok játszanak, akik a bemutatón kreálták az egyes szerepeket.

** Vizsgaelőadás. A Rákosi Sándor színiiskola növendékei tegnap délután előadták *Offendak* operettjét, a *Dunán apó és fia* színművét a Király színműve. A debütánsok sorában meglegelő színpadi készséggel, invencióra való öltöztetéssel játszott V. Szathmáryi Zsuzsa egy komikus szerepet, amelynek a kiderítése biztató jele a jövőbeni sikerének. Papp Juliska, Gabányi László, Gázon Gyula, Király Ernő, Gergely Lajos járultak még hozzá a vizsgaelőadás sikeréhez.

** Tűzbiztonság színházak. A bécsi országos színházi bizottság elhatározta, hogy a Carl-színház és a Józsefvárosi színház épületei alaposan átépítendők tűzbiztonsági szempontból s fel is szolgáltatta a két színház igazgatóit, hogy haladéktalanul intézkedjenek a tűzbiztonsági követelményeknek megfelelő átalakításokról, különben az őszre már nem kapnak játékegyedélyt.

** Víg-színház. A Víg-színházban tegnap kétszer adták a *Takarodót*. Holnap kedden hosszabb szünet után az *Erény útját* adják Varsányi Irénnel, aki ezúttal lép fel először szabadsága után.

** Iskolai hangverseny. A Verő-féle polgári leányiskolában, amelynek lelkiismeretes vezetéséről, kiváló pedagógiai rendszeréről a legutóbbi tanfolyamdíj jelentés is meleg hangon emlékezett meg, a növendékek 26-án és 27-én szépen sikerült hangversenyt rendeztek. A nagyszámú közönség szeretettel és színnel nem akart távol maradni a fiatal leányok ügyes és kedves produkcióit, amelyek betanításáért Radóné Seiner Józsa és Podgornik Frida tanárnőket illeti az elismerés.

** Műkedvelői előadás. Szépen sikerült előadást rendeztek 19-én a losonci műkedvelők. Kovács Béla *A csarda gyöngye* című népszínművét adták és a közönség a szerzőt s az előadás részesét azonos tapsokkal halmozta el. Különösen Kiss Jánosné, Borovicsény Mariska, Tolnay Elza, Zenovics Armin, Pásztor Sándor, Vágó József és Suga Béla arattak nagy sikert.

MŰVÉSZET

□ A képzőművészeti társulat közgyűlése. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat április 10-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését a városi régi műcsarnok tanácskozó termében.

□ Művészeti kiállítás Triestben. A triezzi Circolo Artistico ez évi május 28-án nyitja meg nemzetközi kiállítását, amelyben akvarellek, pasztellek és miniatűrök, továbbá színes- és terrakotta-szobrok vehetnek részt, amelyre az igazgatóság az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat útján a magyar művészeket is meghívta. A kiállításra számít műveket legkésőbb április 20-ig be kell jelenteni a következő címre: „Circolo Artistico di Trieste Portici di Chiozza No. 1.” Úgyanoda küldendő be a művek is még pedig május 1-je és 20-ike között. A szállítás összes költségei oda és vissza is a bejelentő művészéket terhelik. A társulat szóló bejelentőlapok és szabályzatok az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hivatalában (Műcsarnok, Városliget) kaphatók.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ A Magyar Tudományos Akadémia ma délután báró Eötvös Loránd elnöke alatt összes ülést tartott. Lengyel Béla emlékeztetőt mondott *Pósz* Pál, a nemrég elhunyt tudós kémikus, Pósz Sándor igazságügyminiszter bátyja fölött. A tetszéssel fogadott emlékeztető után az Akadémia eldöntötte a Karácsony-féle, komoly drámára, és a Farkas-Raskó-féle, hazafias költeményre hirdetett pályázat sorsát. Mindkét pályázat eredménytelen maradt. A Karácsony-pályázatra negyvennyolc munka érkezett be, a legnagyobb részük azonban, mint azt *Nagyess* László a jelentésében kiemelte, értéketlen kísérlet. A színpadi követelményeknek csak *A megújulás*, az *Erősebb és gyengébb* és *A szerető* címűek felelnek meg, de ezekben is annyi a hiányosság, hogy a bíráló többsége, hivatkozással a pályázat szigorú feltételeire, a díjat egyiknek sem ítélte oda, a pályázat tehát meddő maradt. Hasonló sors érte a Farkas-Raskó-féle pályázatot is, amelyre negyvenhét költemény érkezett be, azonban *Hegedűs* István jelentése szerint egy sem érdemli meg a kitűzött díjat. Majd *Szily* Kálmán főtájtár referált a Wodianer-alapítványról. Az 1000–1000 korona néptanítókknak kijáró kamatok az idén *Mathias* József nagymihályi és *Marosán* Kornél aranyosmedgyesi néptanítók kapják meg. Jelentést tett ezután a főtájtár a tagsági jelölésekről. E szerint az I. osztályban levelező tagokul ajánlatnak: *Becker* Fülöp, *Sebestyén* Gyula, *Freeshay* János, *Képi* Sándor és *Ferenczy* Zoltán. A II. osztályban rendes tagokul: gróf *Andrássy* Gyula, *Ballagi* Aladár és *Karácsony* János; levelező tagokul: *Ferdinánd* Gejza, *Magyar* Géza, *Mandello* Gyula, *Schwarz* Gusztáv, *Mahler* Ede. A III. osztályban levelező tagokul: *Béke* Manó, *Hollós* László, *Halavdes* Gyula és *Zimányi* Károly.

□ Modern leányok. *Wolner* Pál dialógja, amely a Holbada estélyén *Várady* Aranka és *Csillag* Klári rendkívül nagy hatással adtak elő, most külön is megjelent. A dialóg a mai társadalmi érintkezési különbségeit és ferdeségeit guyyolja, igen mulatságos formában. Ára 30 fillér. Kiadja *Singer* és *Wolfner*.

Nyíltér.

Dr. Palócz specialista v. kórházi orvos

sohasem mulasztja el a speciális gyógyászati terén tudományosan bevált legújabb vívmányokat, szerekét és eszközöket budapesti intézetében (VII. Kerepesi-ut 10.) meghonosítani, a miért is az idén, mint minden évben külföldre utazott és rendezéseit csak április 11-én kezd meg ismét.

A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek használják a ROHITSI „Styria” forrást idült gége- és légsőhurtnál.

Társ.

20–25.000 korona tőkével rendelkező társ keresetük, egy olyan új iparvállalathoz, mely állami kedvezményekre is számíthat. Az iparvállalat megbízhatóságáról kiváló szakértők nyilatkoztak tanuskodnak. Ertekezni lehet B. S. Andrássy-ut 8. sz., III. emelet 7. ajtó reggel 9 és 10 óra között.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

Budapest, március 28.

Az alagi meeting elouja, a Nagy alagi akadályverseny képezi a holnapi nap főversenyét. Alig van a monárkiában néhány steeplechase, mely díjazás dolgában ennek feleltallana. Az istállótulajdonosok is bizonyos előszeretettel készülnek e versenyre és így rendszerint az akadályversenyeknél szokatlanul nagy számú nevezéseket adnak le. E verseny kimenetele már hónapok óta foglalkoztatja a sportvilágot és a teherkötés óta szokatlanul fogadás kötetelt a bookmakereknél. A valószínű indulók listája a következő:

Boka 72½	lov. Fejes
Füles 65	„ Kendeffy
Socus 71	„ Rosack
Couleur 72½	„ Slinn
Mistery 75	„ Huxtable H.
Nyájas 71	„ Csompóra
Tromf 68½	„ Machan
Cserhát 74	„ Krause.

A jelöltek közül első sorban az ötéves *Primas* II. ivadék *Boka* tűnik szembe, mely gát- és akadályversenyekben sok jó formát mutatott már. A legfigyelemreméltóbb ezek közül a kottlingbrunni pályán futott nyári akadályverseny, amelyben Kallauer után második lett, maga mögött hagyva a holnapi futam egyik reális kandidatúráját, *Cserhátot*.

Boka munkájáról sok jó hallatszik és így első sorban kell jelölünk. Feltétlenül jó futást varunk *Mistery*ről, mely pompásan ugrik és otthonos az alagi nehéz pályán. Geogeghan trainer nagyon bízik győzelemben. *Cserhát*, a tavalyi nagy pozsonyi akadályverseny győztese szintén jó kilátással indul és esélyt sem lepne meg bennünket győze me. A *Geist* állólt, mely ezt a versenyt már négy ízben megnyerte, ez idén *Nyájas* és *Tromf* képviseli. Csakis ez istálló hagyományos szerencséjének tudnók be ha kioldítják szerepet játszanának e versenyben. A többi résztvevőről nincs mit mondanunk. Mindent egybefoglalva:

Boka

birja első sorban bizalmunkat, míg helyre *Ma* *Cserhátot* várjuk. Az egyes futamokba jelöltjei következők:

- I. Dell—Kortos.
- II. Cseri—Mandarin.
- III. Boka—Mistery.
- IV. Ikaros—Borsika.
- V. Toldi—Portos.
- VI. Butor—Csiriz.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Az ügyvédi kamara közgyűlése. A budapesti ügyvédi kamara ma délután öt órakor folytatta tegnap ítéskészítőt közgyűlést Dr. Zsigmond Jeno elnöke alatt. A közgyűlési tárgysorozat 7. pontja a határozati javaslat az ügyvezetési részkérdés díjmegállapítások tárgyában került tárgyalásra. Az előadó, Dr. Okolicsányi Géza alaposan megindokolt beszéd kíséretében bevezette a következő határozati javaslatot:

A közgyűlés az ügyvédi kar erkölcsi tekintélye szempontjából helytelenül és elítélő az ügyvezetési részkérdés díjmegállapodást, vagyis azt az eljárást, ha az ügyvéd az ügyféllel való összeköttetését a bíróság megállapított díjaknak egészben vagy részben való elengedése alapítja.

A közgyűlés a határozati javaslatot egyhangúlag elfogadta. Következett a tárgysorozat utolsó pontjának *Enyiczky* Gábor ügyvéd indítványának tárgyalása.

Enyiczky az ügyvédi címtáblákra vonatkozólag azt indítványozza, hogy az ügyvédek tiltassanak el attól, hogy az ügyvédi címtáblákat az utcai falra szegeztessék ki. Azt is kívánja, hogy az ügyvédek címtábláikon és levélpapírjaikon kizárólag magyar leíratokat alkalmazzanak, végül, hogy tiltassanak el az ügyvédek attól, hogy címtáblájukon a köz- és váltó-ügyvédek címet használják, mert ilyen cím manapság már nem létezik, mert ma csak *hítes ügyvédek* vannak, Dr. Pap József titkár az indítványra nézve eladja, hogy az indítványnak első része, mely az utcai címtáblák eltiltását előzoza, mellőzendő, mert ezen a téren eddig semmitléte visszaélés nem történt az ügyvédek részéről. Úgyancsak mellőzendő az indítványnak harmadik része is, mely a köz- és váltóügyvédi cím eltiltását javasol. Egyetlen ügyvéd sem fog olyan címet használni, mely őt jogosan meg nem illetné. Ami az indítványban azt a részt illeti, hogy az ügyvédi címtáblák, ügyvédi levélpapírok, borítók és pecsétek címfelirata magyar legyen, erre vonatkozólag a kamara választmányára már megtette kötelességét, amennyiben a *Kamarai Közönyben* felhívta a kamarai tagokat arra, hogy kizárólag magyar címfeliratokat használjanak. Mindezeket egybevetve, dr. Pap József titkár azt javasolja, hogy a közgyűlés térjen napirendre *Enyiczky* javaslata fölött Zajos őt-

Chicago, március 28. (Terménybeszedés.) (Zárót.)
Búza irányzata szilárd. Máj-ra 95¼ (95¼). Júl-ra
— (—). — Tenger: irányzata szilárd. — Máj-
jusra 55. — (58¼). — Zsír: Májusra 7.06 (8.97).
Júliusra 7.22 (7.15). — Szalonna short clear 7.31 (7.81)
— Sertészsír: Júliusra 13.55 (13.35). — (A zá-
rójelen lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

REGÉNY

GÓSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Írta: LAGERLÖF ZELMA

(17)

— Ezt a fejet már az apja és nagyapja is használta; különben hogyan is lehetne a haj olyan vékony, az áll olyan hegyes, az ajak olyan vértelen?

Mindig tréfamesterektől van körülvéve, akik bolondokat mondatnak vele, hogy aztán javított kiadásban adják tovább. Tiszta szerencserájú, hogy semmit sem vesz észre az egészből. Ő maga tünnetes és méltóságos egész felleléseben; elsem tudja képzelni, hogy mások ne éppen ilyenek legyenek. A méltóság a huszába, vérebe ment át, kimérten mozog, feszeseen megy, ha a fejét forgatja, egész teste is vele fordul.

De az ifjú grófné mégis szereti, aggastyán feje ellenére is. Hiszen nem sejtette, amikor ott lenn Rómában meglátta, hogy a maga házában az ostobaságnak ilyen martingloriája övezi. Odalenn a fiataiságnak tényből vol benne valami és ugyancsak regényes körülmények között lettek egymáséi. Csak hallani kell a grófnétől, hogyan szöktette meg őt Henrik gróf. Szeretése és bitorosok dühösködtek, hogy anyjának vallását, amelyben fölnevelkedett, elhagyta és a protestáns vallásra akart áttérni. Az egész nép fellázadt s apja palotáját valósággal megostromolták. Henriket banditák üldözték, anyja és testvérei rimáncokká lettek, hogy mondjon le arról a házasságról. De az apja dühös volt, hogy az olasz csőcselék meg akarta tiltani neki, hogy ahhoz adja a leányát, akinek akarja. Meghagyta hát Henrik grófnak, hogy szöktesse meg. És aztán, miután lehetetlenség volt, hogy otthon esküdjének meg, mindenféle akadályokat állt a svéd konzulátusra szöktek. És miután ott a katolikus vallást elhagyta és protestáns lett, rögtön megeskették őket és zárt kocsin, amelyet két tűzes ló vont, északra menekültek.

— A kihirdetésre nem jutott már időnk, ezt beláthatjátok — szokta az ifjú grófné mondani — és kissé kiellen volt egy konzulátusi hivatalban megesküdni, a helyett, hogy valamelyik szép templomunkban adták volna ránc az áldást, de hát különben nem kaphatott volna meg Henrik engem. Odalenn mind olyan forróvértűek, úgy a papa, mint a mama és a bitorosok és a szerzetesek, mindannyiukat olyan könnyen lehet felizgatni. Eppen azért kellett mindennek olyan titokban mennie, mert ha a nép észrevette volna bennünket, amint szökünk, mind a kettőnköt agyonütött volna, csak azért, hogy a leikiüdveséget megmentsék. Henriket amúgy is elvesztették tartották.

De az ifjú grófné szerette a férjét, még azután is, hogy csendes életét Borgban megkezdte. Szerette benne a régi név fényt és a híres ösöket. Szerette látni, mint enybiti közelsége az ő merev lényét, hallani, hogyan lágyul el a hangja, mikor vele beszél. És azokon kívül férje szerette és elkényeztetette és hát végre is az ő felesége lett. Az ifjú grófné nem is tudta másképp elképzelni, mint hogy férjes asszony az urát kell, hogy szeresse.

Bizonys tekintetben meg is felelt annak az eszménynek, amelyet a férfiaságról alkotott magának. Becsület és igazságszerető. Soha adott szavát meg nem szegte. Igazi nemes embernek tartja.

Március nyolcadikán Scharling tartományi főnök a születésnapját ünnepi és akkor csak úgy nyüzsgő a sok vendég, aki mind a brobyi halomkon vonul fel. Keletről és nyugatról jöttek, ismerős és ismeretlen, meghívott és hivatalnokok. És mindannyit szívesen látják. Étel, ital van ott elég mindenki számára, s a táncteremben hely hét vidék táncosainak.

Az ifjú grófné is eljött. Mindenható beállit, ahol tánc és mulatság kinalkodik.

De nem olyan jókedvű, mint amilyen rendezésen szokott lenni, mintha csak sejtene, hogy rákerül a sor, hogy most őt ragadja el a mesebeli vadász.

Ütközben a lemenő napot nézte. A nap lehanyatlott s az égen egyetlen felhőcske sem volt, amelyet megaranyozhatott volna. Fák szürkület borult a vidékre, hideg szélrohamok követték egymást. Az ifjú grófné látta, hogyan viaskodik a nappal az éjszakával és milyen félelem és rémület fog el minden élőlényt ettől a hatalmas küzdelemtől. A lovak vágtatva ragadták a székeket, hogy minél előbb fedél alatt legyenek. A favágók hazafelé siettek az erdőből, a leányok odahagyták a gazdasági épületeket. Az erdő sűrűjében a vadállatok üvöltöttek. A nappal, emberek kedve, öröme legyőzött.

A színek eltűntek, a világosság elenyészett. Hidegség és kiáltság, amerre csak nézett, minden reménye, mindaz, amit szeretett és teit, a szürkület homályában borult a lelke előtt. Az ő számára is, épp úgy, mint az egész természetnek az elfáradás, a leveretés, az eszméletlenség órája volt ez. Arra gondolt, hogy saját szíve, amely felpeszűlő örömben arannyal és biborral vonja be a létet, egyszer talán szintén elveszti erejét, amelylyel világát beragyogja.

— Ó, lelkem bágyadással! — mondotta magában — Te fojtó szürkület, egykor az én lelkemen is urrá leszel. Akkor az életet csúnyának és szürkének fogom látni, mint amilyen is talán a valóságban, akkor a hajam meg fog szürkülni, a hátam meggyöngyöd, az aynom megbénul.

Ebben a pillanatban a szán betördült a tartományi főnök udvarára, s amikor az ifjú grófné felnézett, pillantása egy mellékeület rácsos ablakára esett s a mögött egy arcot pillantott meg haragos szempárral.

Ez az arc az ekebyi őrnagyné volt és a fiatal asszony érezte, hogy az ő örömeinek ugyan befellegzett erre az estére. Jókedvűek maradtunk még, ha a bajt, gondot nem látjuk és csak mint valami távoli dologról hallunk felőle De a bajos megtartani szívünknek a vidámságát, ha a keserves nyomorúság ott van szemtől-szembe velünk.

A grófné jól tudja, hogy a tartományi főnök tartóztatta le az őrnagynét és hogy amaz erőszakoskodás miatt van vád alatt, amelyet a nagy ekebyi bál éjszakáján követett el. De arra nem gondolt, hogy a tartományi főnök házában tartják őrizet alatt, olyan közel a bálteremhez, hogy a szobájába lehet látni onnan, olyan közel, hogy hallani kell a zenét és a vig zsvait. És hogy reá gondol a grófné, minden öröme elszáll.

Táncol ugyan keringőt és négyest, ott lebben a menettek és az anglaiseben, de minden tánc után odasurran az ablakhoz és átnéz a mellékeületrre. Az őrnagyné ablakában pedig világosság van, láthatja föl s alá járni a szobában. Mintha sohasem nyugodna meg az az asszony, mintha szünetlenül járna-kele, s meg nem pihenne. De minden egyes átkélmelés után a grófné lába egyre nehezebbé lesz a táncban, s hangja a torkán akad.

A tartományi főnöknek észreveszi, hogy letröli az ablakról a párat, hogy kinézhesen, s odamegy hozzá.

— Ó, milyen nyomorúság, milyen nyomorúság! — sugja a grófnénak.

— Csaknem lehetetlennek találom, hogy ma este táncoljak! — hagyja helyben ezeket a szavakat a grófné suttogva.

— Nem én vagyok az oka annak, hogy bált adunk, mialatt ő ott van — feleli Scharlingné. — Eddig Karlstadban volt fogva, de most bíróság elé kerül a dolog és ezért ma ide hozták. Nem hagyhattuk a nyomorúságos fogházcellában, azért hát oda áll a főnökné helyezettük el. Az én szobámban lakott volna, ha ez a sok ember éppen ma nem jön ide hozzánk. A grófné alig ismeri, nekünk mindannyiunknak azonban anyánk és királynénk volt. Ugyan mit is gondolhat felőlünk, akik itt táncolunk, mialatt ő olyan nagy bajban van? Szerencse, hogy a legtöbbben nem is sejtik, hogy itt van elzárva.

— Soha sem kellett volna letartóztatni — mondja a grófné szigorúan.

— Ez igaz beszéd, grófné, de nem lehetett egyebet tenni, hogy még nagyobb baj ne essék meg. Senki sem tithatta meg neki, hogy a maga jószágát föl ne gyujtsa s a lovakokat elkeresse, de az őrnagy vadászott rá! Isten tudja, mit csinált volna vele, ha őrizet alá nem veszik. Scharlingnek sok kellemetlensége volt, amiért elszíratá. Még Karlstadban is zugolódtak az emberek, amiért nem hunyt szemet arra, ami Ekebyben történt. De hát ő jól megfontolta a dolgot.

— Most aztán elítélik? — kérdi a grófné.

— Ó, nem, el nem ítélik, az ekebyi őrnagynét majd csak fölmertik, de azt, amit ezekben a napokban el kellett viselnie, mégis csak sok volt neki. Gondolja csak el, milyen büszke asszony, s úgy bántak vele, mint gonosztervvel! Azt hiszem, az lett volna a legbelyesebb, ha utjára bocsátják; akkor a maga emberségéből is megmenekült volna.

— Ugyan engedje elmenekülni — mondja a grófné.

— Azt mindenki más megteheti, csak nem a tartományi főnök vagy a felesége — sugja Scharlingné. — Hiszen nekünk kell vigyáznunk rá. Különösen ezen az éjszakán, amikor sokan vannak itt a barátai közül; azért is áll őt két ember az ajtaja előtt, amely el van zárva és be van rezeselve, úgy hogy senki be nem juthat hozzá. De ha valaki önként közl segítségére lehetne a szökésben, annak én is örölnék, meg Scharling is örölné.

— Még csak be sem szabad mennem hozzá? — kérdezte a grófné.

Scharlingné hevesen megfogja a kezét és kiviszi a grófnét. A küszöbön shawlokba bujnak és átletnek az udvaron.

— Nagyon könnyen lehetséges, hogy leaszél! — De legutóbb látni fogja, hogy nem felejtettük el.

Atmennek az első szolán, amelyben a férfiak ülnek s a zárt ajtó előtt őrt állanak, azután akadálytalanul eljutnak az őrnagynéhoz. Nagy szobába volt bezárva az őrnagyné, a szoba tele volt szövészekkel, és mindenféle egyéb felszereléssel. Tulajdonképpen a főnö volt, de szükség esetén fogháznak is használták, s ezért az ablakokra vasrácst, az ajtóra pedig súlyos lakatokat tettek.

Az őrnagyné csak jár-ke, s rájuk sem baderit. Ezeken a napokon hosszú utat tett meg. Csakis arra tud gondolni, hogy harminc mérföldet kell megtennie, amíg az anyjához jut, aki ott fenn az Eldal erdősegekben vár rá.

Nincs ideje a pihenésre. Mennie kell. Szünetlen foglalatosság ragadta el. Az anyja túl van a kilencvenen. Nem élhet már sokáig.

Felméri a szoba hosszát, hány öl, aztán megszámlálja, hányszor jár fel s alá, az öleket fonatra, a fonalat mértőldre számítja át.

Nehéz, hosszú neki az út s még sem szabad pihenie. Nagy hősnőnekon gázol át. Hallja az őrk erdősegek zugását, amerre jár. Kipihen magát a finnek füstös szobáiban és a rózsakunyhókban. Néha, amikor mértőldnyit utakon nem találkozik semmiféle emberi teremtménnyel, galyakat kell földelnie s valami védett helyen egy fényő aljánál tanyát készít magának.

Végre elérte célját, a harminc mértőldnek a végére ért, az erdő megnyílik, vörös házakat pillant meg egy hóval borított udvaron. A patak tájékozva, zugva rohan egész sereg vízveszt alkotta s a jól ismert zugásból megtudja, hogy ottthon van.

És anyja, aki meglátja, hogy mint koldus-asszony érkezett meg, amint kívánta, elébe megy...

Amikor az őrnagyné idáig ért, megfordítja a fejét, körüléz, megpillantja a bezárt ajtót és immár tudja megint, hol van.

Akkor azt kérde magától, azon az uton van-e, hogy megőrüljön s leül megint, hogy pihenjen és gondolkozzék. De egy pillanat múlva már újra jár s kel, számlálja az öleket, a fonalat és a mértőldeteket, megpihen a kunyhókban és sem éjjel, sem nappal nem alszik mindaddig, amíg a harminc mértőldnek a végére nem ért. Egész idő alatt, amíg fogva volt, csaknem semmit sem aludt.

A két asszony pedig, aki eljött, hogy megnézzé, mit csinál, mélységes aggodalommal figyeli. Az ifjú grófné nem feleli el sohasem ezt a látványt. Megjelenik neki álamban és arra könnyes szemmel ébred fel, ajkán panaszsál.

Az öreg szomorúan megváltozott; haja olyan gyérnek látszik s laza fűrtök válnak ki a kis hajfonatból. Arca eles és beosott, ruhája rendetlen és erőnyolódott. E mellett azonban annyi van még mindig benne az előzőből, a földesuróól, hogy nemcsak szánakozást, hanem tisztteletet is kelt maga iránt.

De amit éppenséggel nem tud elfelejteni a grófné, az a lecsétt, befelé fordított szem, amely nincs még megfosztva az értelem világosságától, de közel van hozzá, hogy ez a világosság elaludjék! Van azokon kívül benne a vadságnak egy szikrája, amely ott lappang mélyen, úgy, hogy tartani lehet tőle, hogy az öreg a következő pillanatban ráveti magát valakire s a foga kész a harapásra, körme a karmolásra.

Egy ideig állt ott már a két asszony, amikor az őrnagyné hirtelen megállott az ifjú előtt és szigorú pillantással meredt rá. A grófné egy lépést hátrál és megzagadja Scharlingné karját.

Az őrnagyné vonásaiba hirtelen élet és kifejezés szökken, szeme megint egészen tisztán néz a világra.

— Ó nem, ő nem — mondja mosolyogva — annyira rosszul meg sem áll a dolog, kedves fiatal asszonyom.

Megkínálja üléssel és maga is leül. Arca valami régi módi előkelőséget őt fel, amely eléggé ismeretes az ekebyi nagy vendégeskedésekből és a helytálló karlstadi palotájában tartott királybálókából. Elfelejtik a rongyokat és a lozházat és csak Wermland legbüszkébb, leggazdagabb asszonyát látják maguk előtt.

— Kedves grófné — mondja — mi birta rá arra, hogy otthagya a bált és engem, magányos asszonyt fölkeressen? Ez igazán túlságos jószág.

Erzsébet grófné nem tud erre mit felelni; a megindulás elfojtotta a hangját. Scharlingné beszél helyette s megmondja, hogy nem tud táncolni, mert az őrnagynéra kell gondolnia.

— Kedves Scharlingné, — feleli az őrnagyné — hát annyira vittem, hogy az itjuságot az örömeiben zavarom? Ne sirjon miattam, kedves ifjú grófné, — folytatta. — Gonosz öreg asszony vagyok, aki megérdemelte a sorsát. Csak nem tartja helyesnek, hogy valaki az anyját verje?

— Nem, de...

(Folytatás következik.)

500.- 420.- réusz. társ.

Budapesti-művelődési.....	250.—	250.—	Veszprémi-művelődési.....	600.—	610.—
Könyvnyomdai részvények.					
Athenaeum.....	220.—	220.—	Pesti könyvnyomda		
Franklin-Társulat.....	425.—	425.—	részv.-társ.	2700.—	2800.—
„Pallas” Irod. és					

KÜLÖNFÉLEK

Finále.

A taps megdőrdült s 6 kibebent
Imádtott, édes színp-dára,
Kacagva rigan, füge kedvvel
Aranyhimes, fehér ruhába'...

Villám cikázott kék szeméből,
Villant a gyémánt tűz sugarára
És ő táncolt, — kacagva rigan
Aranyhimes fehér ruhába'...

Fonnyadt arcán tűzrozsza lángol,
A láz ecsetje festi rája.
Fekszik örege, elhagyottan,
Fütkö-kopott, fakó szobába'.

S nem látja azt. — Hagymás az egygyal
Mereven néz a félhomályba
És lát egy lányt — a taps megdőrdül —
Aranyhimes, fehér ruhába'...

És nem látja, hogy árny borul rá
S egy fagyos kék szemét bezárja...
Nem! — Ugy táncolt át a halálba
Aranyhimes, fehér ruhába'...

Miklós Jutka.

+ Egy orosz katona levele Kelet-Ázsiából. Az orosz lapok egy orosz katonának két érdekes levelét közlik, egyikét közvetlenül a háború kezdete előtt Karbinból, a másikat pedig a háború kezdete után a táborozásból írta szüleinek Európába. Ezek a naiv hangú, de azért érdekes levelek így hangzanak:

December 12. Kedves szüleim! Értesíték benneteket hogy hál istennek egészséges vagyok és hogy a várost (Karbin) elhagytuk. A vasutvonalat őrizük és egy rengeteg erdőben vagyunk felállítva. Ez az erdő olyan sűrű, hogy át sem lehet csuszni két lá között. Őt verszt távnyi vona on tizenketten ór-ködünk. Ennivalót csak vadászattal szereztük. Az erdőben mindenféle fa állat található, még ragadozó állatok is. Tigris meg medve is akad. Mi özet és szarvast lövünk, úgy hogy soha sincs husban hiány. Ha hazakerülünk a vadászból, mi magunk sütjük meg a húst.

Február 8. Ne küldjétek, kedves szüleim, pénzt, mert valószínűleg úgy sincs nektek és nem venném itt semmi hasznát sem. Imádkozzatok az Urstenhez, hogy tartson meg engem akkor leszoigalom az őt esztendőmet és hazamehetek. Arról is értesítelek benneteket, hogy a háború megkezdődött. De mi nem megyünk az első tűzbe, nekünk a vasutat kell őriznünk, hogy a kínaiak ne rombolják el. Ötversznyi távolságban kis kunyhókat építettünk és azokban tanácsunk... Minden örködő csapat egy napig van szolgálatban és a reá következő nap pihen. A szabad napon vadászunk. Tegnap egy vaddisznó terítetttem le, amelyik olyan nehéz volt, hogy tíz ember sem tudta elburoolni. A husa tizenöt pud nehéz volt, nem számítra a bőrt, a csontjait és a belső részeit. A háború a japánokkal nagyon veszedelmes lesz, mert amint itt mondják, a kínai császár is segíti a japánokat.

+ A japánok írása. A japánok írása, úgy mint a kínaiaké, idio-grafikus, azaz a szavakat nem állítják össze egyes alap-elemekből hanem képekkel jelölik. Így tehát rengeteg sok betű, jobban mondva szó-jegy letezik ugyanannyi, mint ahány japán szó. Éppen ezért írta ritka az a japán, aki teljesen bírja az írás és olvasás mesterségét, és az ilyen mindjárt hatalmas tudósszámba megy. A japánok írása annyival jobb, hogy az már szilabikus, azaz minden szó-tagnak van egy-egy jegye. Így azután mégis valamivel egyszerűbb, mint a kínaiaké.

Legutjában alakult Japánban egy egyet a *Roma* z *K'wai* címen, amely a latin írásmódot akarja meghonosítani. Csakhogy igen nehéz olyan népet, melynek fogalma sincsen az alfabetáról megantani a szavaknak betűkre való bontására. Éppen ezért az egyet igen nagy akadályokkal küzd és eddig jóformán semmi eredményt sem ért el. Hozzájárul, hogy a japánok, bármennyire fogékonyak is az európai műveltség iránt, mégis ragaszkodnak hagyományaikhoz és csak addig mennek az asszimilációban, míg azt fejvernek látják az európaikkal való versengésben. Titkos írásuknak pedig, úgy hisszük, nem egyszer hasznát is vehetik.

+ Szerévi fogás. Az Unio Texas államában a múlt év végén egy *Broune* nevű rablógylóskost szerévi börtönrre ítélt el a legkomolyabb képpel a bíróság és az ottani szabályok szerint rögtön köztéték is vele, hogy melyik évben és melyik napon szabadul ki fogásából. Ez az elítélre néve rendkívül fontos nap a 2908. év december 9-ik napja. Brown megtörve halgatja ezt a súlyos ítéletet, és csak azt

kérte, hogy számítsák be a vizsgálati fogását is. A bíróság nem teljesítette szerény kérését, mire az elítelt szitokkal illette a bíróság tagjait. A bíróság ilyen megsértésért további tizennégy nap elzárásra ítélte. A bíróság elnöke eredetileg háromheti pótlázást hozott javaslatba, de tekintettel arra, hogy ilyen körülmények között a 2908-ik évben a karácsonyi ünnepeket még a börtönben töltene és a szeretet ünnepén nem lehetne együtt családával, elállott ettől a számdéktól. Hogy ez a szegény ördög megéli a 2908-ik év karácsonyát, azt, alighanem, csak a texasi bíróság hiszi.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Optimista. Hogy szüksége van-e az emberi életnek illúziókra? — Nagyon is szüksége van. És, ha még nem volna is szüksége, úgy sem szabadulhat meg tőlük. Piáns az optimista ember. Hiszen még a peszimista bölcsélet is azt tartja, hogy minden csak illúzió. Az optimista meg éppen életszükségnek vallja, midőn megfordítva állítja föl a tételt: az illúzió minden. Ez az a bizonyos rózsaszínű köd, amelyvel a természet bevonja a szemünket, hogy ezen át lássunk a jövődobé és lássuk a jelenvaló tárgyakat. Csupán csak mikroszkópban vizsgálva az életet, nagyon undorító volna. Így ridegen a legszebb nő aro is csak „felhám, izom és hústömeg”, az illúzió látványán keresztül pedig esztétikai szépség, báj és kedvesség. Illúzió nélkül a föld csak sargolyó, az emberek rajta magasabb rendű ragadozó állatok. Illúzióval pedig a földön, emberek között élni: kivátság és tünhetős állapot. Az illúzió tehát egy kis jóakaratu és öntudatos önmítás, hogy az életet élvezni lehessen s ne lássuk annak minden meztelen undokságait. Az illúzió nem valóság, hanem annak szebb és nemesebb helyettesítője, olyan, aminek mi szeretnők és akarjuk látni. Ami rossz és kellemetlen azt eltakarja a szemünk elől, ami szép és jó, azt sokszorosan nagyítja mutatja. Reménység és hit, mely azzal biztat bennünket, hogy érdemes élni és lehet bízni jobb jövődoban az emberi faj és társadalmi rend fejlődésében, tőke etesedésében. Micsoda képeket fest például az illúzió egy *Stein* Lajos nevű, újabbkori német filozófus tolla hegyén az emberiség jövődjéről, azt érdemes elolvasni! Az illúzió az egyéni élet háztartásában is nagy szerep jut. Kivált a csüggedt embert oszlogatja, bátorítja új küzdelmekre, midőn szebb képeket rajzol elébe, a jövődjéről a komor felhőkre egy-egy kibukkanó fényes napsugart hintvén. Költészet, művészet pedig éppenséggel el nem lehet illúziók nélkül. — A természet becses ajándéka tehát az illúzió az emberi léleknek, az élet komor, rideg valóságainak eltakarása és elviselhetőbbé tétele. Persze mindég csak illúzióknak élni, az már beteges állapot volna. Az már a vers szerinti az ábrándozás, mely „kancsalul, festelt egekbe néz”, s amely az élet megrontója. Talán nincs tehát teljesen szóserint igaz a német filozófusnak, hanem önnök van igaza, mikor azt mondja, hogy e részben a peszimista és optimista tételt össze kell egybe hozni mind a két eleget: Legyen illúzió, de ne legyen minden-illúzió!

Egy régi előzető 5203. Az összeesküvés olja az volt, hogy Calitina és onkasi szerzekék meg a hatalmat Róma 18. évi. — *E. S. né Munkács*. 1. Az áltami állásokról szóló pályázatakat a *Budapesti Közlönyben* hirdetik (Budapesti Kereseti-ut 54. szám.) 2. *Kusdelem a tuberkulózis ellen*: írta dr. Knopf, fordította dr. Roth-Schulz Vilos. Ára 60 fillér. 3. *Fenelon Ilemachát* Haller László is Zoltán József is lefordította. Antikvárius megkaphatja. — 285196. számú előzető 1. A kereskedelemügyi miniszter péntek délután négy órákor fogad. 2. A budapesti címjegyzékbe minos írlvéve. A képviselőház hasznáti irodájában megteudhat. — 284073. A Jövendő kiadóhivatala: Budapest, Löwöde-ter 3. szám előzetési ára egy évre 12 korona. — *Cs. N. Budapest. Mézet és nem metet*. A nyelvészokas gyakorlat nem respektál az analógiát. — *F. S. Szombathely* Nem tehetés nélkül való, de elapodotik. — *P-1*. Szétjó és színtelen. — *Allquis*. Van bennik gondolati, csak nem elég frappáns. — *M. L. Budapest*. Magvas, mély tanulmány. azonban nem aktuális és így inkább szépirodalmi lapba való. — *G. S. O. J.* Okvetlenül meg kell jelennie az első. — *Vaadi előzető*. A pénzügyigazgatóság véleményezést végett hivatalból megkeresi az elől árságot. — *Sz. K. Adátszolg*. Kötelese egyházi adót fizetni. Hogy a házasságát egy házilag nem áldatta meg, ez nem jelenti az egyház kötelekezőből való kilépését. — *Cs. B.* Képesítéshez köztét ipar lévén, képesítés nélkül nem kaphat iparrendelvény. — *E. F.* A fél köteleesség. — *Kassai előzető* Részben kivonatosak. — *G. A. Vádasos-Namény*. Az előmunkálati engedély tulajdonosát interpellálja meg.

Sorsjegyek.

G. A. Nyírábrány. 1064—51. számú József sorsjegye 4. koronát nyert. — *L. A. Murány*. 2751—44.

számu Bazilika sorsjegye 13 koronát, 1966—82. számú 1864-es sorsjegye 860 koronát nyert. — *Sz. A. Kis-körös*. 517—87. számú József sorsjegye 4 koronát nyert. — 274.621. számú előzető. A 600 000 koronás jutalomból is levonják a 20%-os nyeresémet, addó épp úgy mint a többi nyeresémből. — *E. J. Tiszalök*. Sorsjegyeire Szalai és társa bankházánál (Erzsébet-körút 12.) kaphat kölcsönt.

D. Gy. Böhönye. — B. M. Csenger. — B. S. Szentes. — S. G. Gyenes. — M. I. Losonez. — S. S. Kunhegyes. — Soh. L. né. Eperjes. — F. Gy. Benzenir. — K. I. Kisbér. — V. M. Tószardahely. — T. I. Duna-Radvány. — Csáktornya. — G. K. Z-Sz. Iván. — D. M. E. — H. L. V-Tóti. — S. Gy. Duna-Radvány. — U. K. Szt. — T. D. Cs. Mindaszent. — Dadal olvasóköz. — Sz. L. Egbell. — H. F. B. H. Bodrog-Keresztur. — B. S. A.-Saakony. — Soh. L. Budapest. — W-1 S-1 Borgobeszerzés. — A. K. Alad-Mocsold. — B. J. Kúdsir. — Israel. — Erdős. Győr. — Dr. E. E. Miskolcz. H. H. Fúzes-Gyarmat. — S. H. és T. Marosvásárhely. — 277.711. számú előzető fűrészhely. — Csákvári előzető sorsjegyeik nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG

Az Első Biztosító Intézet. Katnai Szolgálat Esztere 6 oszárjé és királyi fensége József főherceg védnöksége alatt, mint szövetségei márcus 17-én tartotta meg dr. Münnich Aurél országgyűlési képviselő elnöksége alatt XI-ik rendes közgyűlését. A zárszámadás ezuttal is csak újabb tanujelét adja az intézet terjedésének és gyarapodásának. A szerzési jutalékokat ebben az évben vontak le először. Ebben az évben 9 millió korona új szerzemény volt az intézetnek s a biztosítási állomány 47,849.873 korona tőkére és 27.012 korona éviáradék-díra emelkedett. A bevétel a múlt évben is tetemesen szaporodott, amennyiben díjak s tételek címén 2 038.274-08 koronát, kamatokban 475 622-70 koronát vettek be, míg a díjtartalek 1 677.912 korona 88 fillérrel szaporodtak s ezzel 11 677.020 korona 21 fillérrel emelkedtek. A kiadások normálisak maradtak. A mérlegszáma 11,991.907 korona 47 fillér vagyon, tehát az előző évvel szemben jelentékeny szaporodást tüntet el. Ennek legnagyobb része elsőrangú jelzálogkölcsönökben és jelzálogilag biztosított értékpapírokban van elhelyezve. Az évi felesleg, dacára az igen tetemes leírásoknak, 111.075 korona 42 fillérre rug. A központi választmány és igazgatóság madátoma lejárván, az eddigi funkcionáriusokat egyhangulag utolag megválasztották Kögyűlés után az intézeti tisztviselők tisztelték dr. Münnich Aurél elnök előtt, abból az alkalmából, hogy őt 6 felesége a Lipót-rend középkeresztjével tüntette ki.

Római katolikus

Imakönyvek.

Járkányi Béla imakönyvei:

Vezércsillag az údv elnyerésére. Imakönyv katolikus nők számára. Zsebkiadás két finom képpel. Bőrkötés 4 kor. Francia bőrbő köté, kapcsolcsal 6 korona. Fehér elefántcsont vagy teknősbéka utánzat, csont v. aranykeresztrel és kapcsolcsal 8 kor. Finom borjúbőr-kötésben, kapcsolcsal 10 kor. Kék v. vörös bársonykötés, kapcsolcsal 12 kor. Finom peluche kötés, garad doborművel díszítéssel és kapcsolcsal 16 korona. Kapható czeken kívül különféle modern bőrkötésben... 20 koronától 20 koronáig.

Hajadonok örángyala kath. imakönyv. Zsebkiadás két finom képpel. Bőrkötés 4 kor. Francia bőrbő köté, aranykeresztrel 240 kor. Francia bőrbő, díszes kapcsolcsal 6 korona. Kék v. vörös bársonyb köté, kapcsolcsal 6 kor. Kis 8" alakban francia bőrbő köté, díszkötésben... 10 korona.

Uj Rózsákért Imádságos és énekeskönyv katolikus hívek számára. Zsebkiadás egy címképpel, bőrkötés 3 kor. Francia bőrbő köté, kapcsolcsal 6 korona. Fehér csontutántat kötésben... 7 korona. Doborművel díszített csontutántat kötésben 8 k. Kék v. vörös bársonyb köté, kapcsolcsal 12 k.

Vezérangyal a mennyi korona elnyerésére kath. imádságos könyv 4 képpel. Zsebkiadás, bőrkötés 2 k. 40 f. Francia bőrbő köté, kapcsolcsal 6 korona.

Keresztény öregek gyámola. 1 képpel. Francia bőrbő köté... 4 korona.

Isten temploma Hungari A. imakönyv katolikusok számára. Bőrkötés, aranykeresztrel... 4 korona. Francia bőrbő köté, kapcsolcsal 6 korona. Kék v. vörös bársonyb köté, kapcsolcsal 12 k.

Üdvösség útja Papanek és Zelliger imakönyv fiatal leányok számára. Bőrkötés... 3 kor. 40 fillér.

Áhítat órái Imák és énekek. Szepesi J. imakönyv, vásárlókötésben 3 k. 80.

Kaphatók

Lampel R. (Wodianer F. és Fial) és a klr. údv. könyvkereskedésében Budapest, VI. Andrássy út 21. szám egyrészt az összes hazai könyvkereskedésben

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Kedd, 1904. március hó 29-én.
Először:
Faust elkárhozása.
Dráma legenda 4 részben. Szerepte Berlioz Hektor.
Fordította Dr. Várady Antal.
Személyek:
Scomparini Mephistopheles Beck
Bochnicek Brander Kornay
Kézde 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Kedd, 1904. március hó 29-én.
Sétéltség.
Színmű 4 felvonásban. Írta Rutkai György.
Személyek:
Váry Kálmán Szacsavay Vera Ligeti
Clementine Helvey Erdős László Gyenes
Emma Török I. István G. Gál
Andor Dezső Istványa Jászai M.
Rudas József Gabányi István Lajos Császár
Kézde 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.
Kedd, 1904. március hó 29-én.
Az erény útja.
Vígjáték 3 felvonásban. Írta Fiers és Caillavet.
Fordította Molnár Ferenc.
Személyek:
Gerbier Fenyvesi Suzanne Fábán K.
Cécile Harozsi Eszen Győző L.
Chevrière Szerényi Varenna Balassa
Simone Harnat Génie Pécsi
Chamotte Hegedűs Ginette Nógrádi
Bargelin Tausy Morinière Bárdi
Kézde 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Kedd, 1904. március hó 29-én.
Felsőbb asszonyok.
Operett 3 felvonásban. Írta Lovik Károly. Zenéjét
szerezte Szabados Béla.
Személyek:
Dr. Csiprián Ujvári Dán Irsai
Boldizsár Máté Szirmai Siska Kovács
Sárika felesége Komlósi Kata Kápolnai
Hamikár Pinter Iris Szentmiklósi
Csí-Csó Kiss Egy asszony Láng
Kézde 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Kedd, 1904. március hó 29-én.
Hüvelyk Katé.
Operett 3 felvonásban. Írta Ordonneau és Hennequin.
Ford. Mérei Adolt. Zenéjét szerezte Pugue Raoul.
Személyek:
Cabanat Szikló Andoche Szabó
Rougnoux Gréth Corniquet Iványi
Pibac Helai Taponard Ceigo
Maringuet Farkas Kató Tomcsányi
Dubichon Ferenczi Calie Kornai
Kézde 7 1/2 órákor.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.
Kedd, 1904. március hó 29-én.
A fecskék.
Operett 3 felvonásban. Szövegét egy francia vígjátékból írta Pásztor Árpád, zenéje Konti József-től.
Személyek:
V. Fülöp Thury Udvarmester Gabányi
Roger vicomte Vécsey Zárda főnökné Erdi B.
Duboulois Papp M. Testőrtiszt Oláh
Amelie Bánó Józseflevina Magay
Louison Fedák Hámzay Cseh
Raton Ferenczy A jegyző Szomori
Kézde 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Kedd, 1904. március hó 29-én.
Az orosz Riviera és a Kaukázus.
Írta Csudaky Bertalan
Kézde 7 1/2 órákor.

FOVAROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utca 17.
Ma
Kaland a háremben
Lincke nagy operettje
Mariot, Baumann, Fröhlich
háremjátékával és a
NAGY MÁRCIUSI MŰSOR.
Az új lakás.
A Tarka Színház udvarsága stb.
A műsorban reggeli 5 óráig Vörö-Elek színgyász-
kara hangversenye.

Tarján A.
angol posztóáruháza
Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 23 B.
Újdonságok Valódi Angol
uri ruhakelmékben.
Minták ingyen és bérmentve.
Teljes mintagyűjteményem minden jobb
míriszabónál rendelkezésre állanak.

Női ruhakelmék

leszállított árban. Remek, 120 széles kelmék
36, 48, 55 kr., tartós sevitott és fénykelmék 52,
75, 95 kr., remek, divatos delének 33, 36 kr.,
gyönyörű mintájú divatsejrek 23 kr., voálók, kék-
festők és batiztok 17, 23, 27 kr., remek miderek
45, 65, 88, 120 kr., világíró, valódi radikalfűző
160 krajcár. — Vidékre utánvétellel.

Bleier Izsó árúháza
Nagymező-utca 12, Szerencsen-utca sarok.

Harisnyavilág LUKÁCS M.
BUDAPEST,
IV., Kigó-u. 5.
Legelőnyösebb bevásárlási forrás
női-, férfi- és gyermek-harisnyakülönlégekben
Nagy választék. Határozott olcsó árak.

Figyelem hölgyeim!
Mesés olcsó árak. Legjobb minőség.
1 kilogramm zománczott fűződény mindenféle színből 70 kr.
Teljes konyhaberkenyészek 10 főtől 30 főtől
1 db bundarés, 2-3 2 főtől 25 kr.
1 darab konyhamérleg 1 főtől 2 főtől
1 darab mandula-őrölő 1 főtől 20 kr.
1 pár angol erőszék 30 kr.
1 darab acél-tassó 95 kr.
Fried Lajos, Kerepes-ut 57. sz. (Luth-r-h.)
Verők ezen újság-kivágással 5 száralak árendésményt kapnak
Videki megrendelések leküldetésre eszükölletnek.

A Kalap-király
3, 4, 5 koronás különlegességekben speciálisan, Kossuth La-
jos-utca, Klótid-palota.

Legszebb újdonságok a tavaszi és nyári idényre!

Eredeti angol kosztüm szövetek 1 főtől 15 kr.-tól
feljebb. Grenadin és Etanin 1 főtől 50 kr.-
tól feljebb. Francia „Phantasia” szövetek 2
főtől feljebb. Matinée és Blouse szövetek óriási
választékban. Gyönyörű minták 65 kr.-tól feljebb.
Francia batiztok 23 krtól feljebb. Ruhavázak
és mindennemű mosáru újdonságok meglepő vá-
lasztékban 24 kr.-tól feljebb.

Weiner Mátyás
női divatruházában
BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 3. sz.

Kirakataim naponta a legeredőbb újdonságot
mutatják be, s ezért ajánlom a hölgyeknek ezek
megtekintését.
Videkre minták ingyen és bérmentve.
Kérlek a megmítázandó cikk megnevezését.

Nodusin Aranyér-balszam.

Tökéletesen és biztonság grógyítja egy a vak, vala-
mint a nyílt aranyért. Elismert levetek. Kapható a ke-
szletben.

Nagy Kálmán gyógyszerésznél, Nyíregyházán.
Főátlak: Török József Budapest és dr. Egger Lórád I.,
valamint az összes gyógyszerárakban is. Ára hessmálai utat-
tással együtt 4 kr., bérmentes átlak-sal postán 5 korona.

Kalap - különlegességek
legjobb divat alakokban 8-4-5 koronáért kaphatók.
Neubart Dezsőnél, Budapest, Kerepesi-út 11. szám.

Hoffmann Gyula Budán,

az „Ezerébet” híddal szemben.
Ajánlja: üveg porcelán és China-zsúzt áruát.
melyen leszállított árakban. Kiváló üvegkéslelt 12 személyre,
52 db 4 főtől 95 kr.-ért. Porcelán ókózkészlet 6 személyre
finom Roccoco kivitelben, dús aranyozással 7 főtől. Porcelán teak-
készlet, 6 személyre 3 főtől. China zsúzt önkészlet 6 személyre,
12 db. remek tokban 15 főtől 12 db. színes. Főedény, 4
fűzők, 6 lábas 3 főtől. Fűzőlámpák divat, stílus 3 főtől feljebb.
Videki megrendelés utánvétellel.

A „KAISER”-hajók:

Kaiser Wilhelm II. 215 méter hosszú,
Kronprinz Wilhelm, 202 méter hosszú,
Kaiser Wilhelm d. Grosse 198 méter hosszú,
Kaiserin Mária Terézia, 166 méter hosszú.
Fenti hajókkal juthatni
6-7 nap alatt Bremenből Newyorkba.

INDULAS KEDDI NAPON.

Ezen „Kaiser” hajók csakis Bremenből indulnak.
Aki „Kaiser” hajóval kíván utazni, bátran és
minden akadály nélkül utazhat, mert azt betil-
tani senkinek nem áll jogában. Már otthon
határozza el magát mindenki, hogy mely irány-
ban fog utazni, és ezen elhatározásáról ne hagyja
magát senki által lebeszélteni vagy félrevezetni.
Mindenkinek szabad akarátában áll arra utazni,
a merre akar. Hajón való helyről azonban előre
kell gondoskodni és annak biztosítására jóelőre
és címre 20 korona előleget beküldeni.

Bremenből Amerikába „Kaiser”-hajóval

140 koronáért,
postahajóval
120 koronáért.

**Személyhitelt, olcsó (törlesztés) havi vagy negyed-
évi lefizetésre ajánl KATONA**
tisztelnek (házasági órákára is), ház- és földtulajdonos-
oknak (ostrog II. helyre is), kivételnek és kereske-
delmek (iparosoknak, esetleg keresek nélkül is, gyorsan
és diszkrétan).

BALASSA ÁRPÁD bankbizományi irodája
Budapest, VI. ker., Vörösmarty-utca 57. I. em.
TELEFON. Válaszbélyeg.

KATONA ÜGYEKBEN.

ha törvényes jogelmen alap-
nak, például reklámok, mint
családiöntör, örökösöz me-
gadásnak bírák, pap, tanító,
gyógyszer-önkéntes-jelöltek szol-
gálati kedvezményei, kivétel
szabadulások, kivétel az
állás engedélyek, utazási, so-
rosási, illetékesi, hadmentességi
adó, rokkantsági és tiszt fel-
szolgálásosnyújt ügyekben ad
információkat, szerez be az ok-
mányokat a gondoskodók azok-
nak jogtalanossága után való
leltármentes lebonyolításáról
a Katona ügyvéd
(Katonai ügyek jogi irodája)
Budapest, VIII. ker., József-
körút 54. (Válaszbélyeg).

BUTOR
Az üzlet teljes felosztása miatt
igen olcsó árakon. készpénzért eladatnak
Az üzletteliség átvehető.
VI. Teréz-körút 21

Részletfűzetésre

arany és ezüstmentek ol-
csón árfelemelés nélkül,
Grünberger Ármán Béla
örökösöl és a chanc-
kereskedők Budapest, IV.,
Váci-utca 30. sz. I. em. 23.
Harris házán.

Színházak heti műsora.

Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Urania színház
Szerda	Nincs előadás	Utazás az öz- vegység felé	Takarodó	Felsőbb ass- zonyok	Hüvelyk Kató	Boris király
Csütörtök	Faust elkárhoz.	Az ember tragédiája	Az erény útja	Felsőbb ass- zonyok	Hüvelyk Kató	Aranyvirág
Péntek	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás
Sombat	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás
d. n. Vasárnap este	Lohengrin	Egyenlőség	Az erény útja	Felsőbb ass- zonyok	Hüvelyk Kató	A tenger

